

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primor

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 186 (14.277)

Trst, sreda, 12. avgusta 1992

Resolucijo naj bi v VS podprla tudi Rusija, Kitajska pa se bo verjetno vzdržala

V OZN bodo danes razpravljali o morebitni uporabi sile v BiH

Šlo naj bi le za zaščito konvojev humanitarne pomoči - V pripravi še druga resolucija, ki govori o kaznovanju odgovornih za vojne zločine - V Sarajevu včeraj relativno mirno

NEW YORK — Varnostni svet OZN bo danes vendarle razpravljajal o resoluciji za pomoč Bosni in Hercegovini, kljub temu, da so nekatere članice, zlasti neuvrščene, menile, da bi potrebovale še nekaj dni, da bi jo proučile. Med stalnimi članicami bo zanj glasovala tudi Rusija, Kitajska pa je včeraj izrazila veliko zaskrbljenost zaradi dogodkov v BiH, pri glasovanju o resoluciji pa se bo, poleg Zimbabveje, menda vzdržala. Resolucijo, ki je napisana v bistveno manj ostrem tonu, kot je bil prvotni ameriški predlog, podpirajo predvsem ZDA, Velika Britanija, Francija in Belgija. Govori predvsem o možnosti uporabe vseh potrebnih sredstev za zagotovitev človekoljubne pomoči prebivalcem Bosne in Hercegovine. Ocenjuje se, da je pomanjkljivost resolucije v tem, ker ne določa, katere države bodo sile sprejele vojaške sile za izvedbo operacije. S sedeža svetovne organizacije prihaja tudi vest, da so se ameriška, britanska in francoska diplomacija dogovorile o sprejemu še ene resolucije o BiH. Z njo bodo zahtevale kaznovanje vseh tistih, ki so odgovorni za vojne zločine, zahtevale pa bodo tudi vstop mednarodnega Rdečega križa v vsa koncentracijska taborišča v Bosni in Hercegovini.

Vesti z različnih koncev sveta pričajo, da je uporaba vojaške sile sedaj realna možnost. V

zvezi NATO so se dogovorili o posebnih vojaških enotah, ki bodo ščitile konvoje s človekoljubno pomočjo v BiH. Za celotno operacijo bi potrebovali sto tisoč vojakov, samo za zasedbo sarajevskega letališča pa 12 tisoč. Za vojaško posredovanje se zavzema tudi vse več uglednih svetovnih politikov. Bivša predsednica britanske vlade Margereth Thatcher, ki »ne more razumeti, zakaj je potrebno novo zavlačenje ostre akcije«, je pozvala zahodne države, naj takoj odpravijo prepoved dobave orožja BiH ter se odločijo za bombardiranje preskrbovalnih poti srbske vojaške pomoči. Ameriški demokratični predsedniški kandidat Bill Clinton se zavzema za uporabo sile tudi za osvoboditev ujetnikov v srbskih taboriščih. Bivši ameriški državni sekretar Kissinger pravi, da »če bomo dovolili, da se bo pokol na tleh BiH nadaljeval, bo to novo, zelo tragično obdobje svetovne zgodovine«.

Mednarodno vojaško posredovanje pri zavarovanju konvojev s človekoljubno pomočjo BiH pa je vlada ZRJ ocenila kot »nekoristno«. Meni namreč, da ni nobenega razloga, ki bi opravičeval mednarodno vojaško akcijo. Po drugi strani pa bosensko-hercegovski obramb-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Veleposlanik BiH v OZN Muhamed Sačirbej

(AP)

Minister Salvo Andò: Vojna v BiH je izrazito netipična

NUORO — Italijanski obrambni minister Salvo Andò je v izjavi, osredotočeni na krizo v bivši Jugoslaviji priznal, da so zapozneli politični ukrepi od zunaj brez dvoma zapletli vojaško plat vprašanja. Vojna v osrčju bivše Jugoslavije je namreč netipična, saj vsebuje značilnosti gverilskega bojevanja. Poleg tega je treba upoštevati, da skušajo vse vojskojoče strani nadaljevati spopade, kar otežkoča delo tistemu, ki želi zajamčiti mir.

Obrambni minister je dejal, da ne gre za ohranitev, ampak za vsiljevanje miru. Izjavil je tudi, da to, kar se dogaja v bivši Jugoslaviji, zadeva širšo mednarodno skupnost, toliko bolj pa Italijo. Problem je — je dejal Andò — organizirati vojaški odgovor, ki bi ustrezal resnosti politične situacije in kompleksnosti vojaške plati vprašanja. Ta odgovor mora biti v skladu s smernicami OZN.

Danes odločilen dan za politično usodo tržaškega občinskega in pokrajinskega sveta

TRST — Danes bosta na sporedu odločilni seji za izvolitev nove tržaške pokrajinske in občinske uprave. Sinočno občinski sejo so nepričakovano odložili, ker so ugotovili, da je treba program nove uprave predložiti vsaj 24 ur pred uradnim začetkom zasedanja. Kandidat za župana je listar Staffieri, ki je predložil program tristrankarske koalicije KD-PSI-LPT, ki lahko računa v skupščini na podporo 26 svetovalcev na 50.

Precej bolj zapleten pa je položaj na Pokrajini, kjer koalicija PSI-KD-LPT razpolaga le z 10 glasovi na 24 in zato nujno potrebuje podporo drugih strank. Obstaja možnost, da bo ta podpora prišla iz vrst MSI. Kandidat za predsednika pokrajinske uprave je socialist Crozzoli, ki je v primeru podpore skrajne desnice napovedal odstop. Rok za izvolitev pokrajinske uprave ne preklicno zapade opolnoči. Če pokrajinski svet ne bo izvolil odbora, bo prefekt takoj prisiljen razpustiti skupščino in sklicati nove pokrajinske volitve.

NA 5. STRANI

Na minivrh med Georgeom Bushem in izraelskim premierom Rabinu uspelo iztržiti jamstva za precejšnje ameriško posojilo

WASHINGTON — Ameriško — izraelski minivrh se je, vsaj za židovsko stran, zaključil z uspehom. Izraelski ministrski predsednik Jicak Rabin je namreč od ameriškega predsednika Busha (na sliki AP) uspel iztržiti jamstva za izdatno ameriško posojilo; Bush bo že v kratkem zaprosil ameriški kongres za zeleno luč glede posojila 10 milijard dolarjev. Privolitev je ameriška stran dala po približno enoletnem odlaganju; že ta podatek zgovorno kaže, da so se izraelsko — ameriški odnosi z Rabinovim prihodom na oblast bistveno izboljšali. Sicer pa je zadovoljen tudi ameriški predsednik, ki ima s tem adut več v kampanji za predsedniške volitve. Bush namreč računa s podporo ameriške židovske skupnosti, kar velja zlasti v zvez-

nih državah, kot so New York, Florida in Teksas.

Kljub napredku v bližnjemzhodnem mirovnem procesu bodo ZDA, vsaj za zdaj, precej oprezne v odnosu do PLO. S Palestinci so ZDA vzpostavile dialog leta 1989, vendar odnosi so se že leto kasneje (zaradi Arafatovega zadržanja pri poskusu palestinskega napada v bližini Tel Aviva) ohladili. Kaže, da se v kratkem še ne bodo bistveno izboljšali. ZDA vsekakor podpirajo mirovni proces in z zaupanjem gledajo na nadaljevanje palestinske — izraelskih pogajanj v Washingtonu.

Na zasedenih ozemljih se medtem nadaljujejo obračunavanja med Palestinci. V Gazi so včeraj umorili moža, ki naj bi sodeloval z Izraelci. Dva domnevna »kolaboracionista«
so ubili tudi v ponedeljek, in to vedno v Gazi.

Rožljanje z orožjem

V Kuvajtu se nadaljujejo skupni manevri kuvajtskih in ameriških enot, medtem pa je iz Bagdada prišla novica, da naj bi Irak proti meji s Kuvajtom poslal dve brigadi

(Telefoto AP)

Pismo predsednika ZDA Kučanu o odprtju ambasad v obeh državah

LJUBLJANA — Predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan je danes prejel pismo predsednika Zruženih držav Amerike Georgea Busha, v katerem mu predlaga vzpostavitev diplomatskih odnosov na ravni veleposlaništev. Vest o tem je sporočila informativna služba slovenskega ministrstva za zunanje zadeve.

Ameriški predsednik je pismo za Milana Kučana poslal preko misije Republike Slovenije pri OZN v New Yorku in stalne misije ZDA pri svetovni organizaciji. V pismu poudarja, da je Republika Slovenija izpolnila vse

obveznosti, ki jih je njena vlada sprejela glede upoštevanja načel KVSE, sodelovanja v procesu reševanja jugoslovanske krize, upoštevanja sklepov arbitražne mirovne konference o Jugoslaviji, mednarodnih dokumentov, ki obravnavajo zmanjševanje jedrskega in kemičnega oziroma biološkega orožja, pa tudi načel demokracije in tržnega gospodarstva.

Zato George Bush predlaga takojšnjo vzpostavitev diplomatskih odnosov in sporoča predsedniku Slovenije Kučanu, da bo kmalu imenoval veleposlanika ZDA v Sloveniji in upanju, da

bo to prispevalo k razvoju pristrčnih in produktivnih odnosov med državama.

V predsedstvu Slovenije že pripravljajo odgovor na Bushovo pismo, slovensko zunanje ministrstvo pa bo v čim krajšem času obvestilo State Department o prvem odpravniku poslov veleposlaništva Republike Slovenije v Washingtonu. Veleposlaništvo bo postalo dosedanje predstavništvo Slovenije v glavnem mestu ZDA.

Ob tem velja tudi omeniti, da je včeraj v Ljubljani uradno začelo delovati tudi kitajsko veleposlaništvo. (STA)

Kako se bo mogoče izogniti vsakodnevni hudim gnečam pred katastrskimi uradi

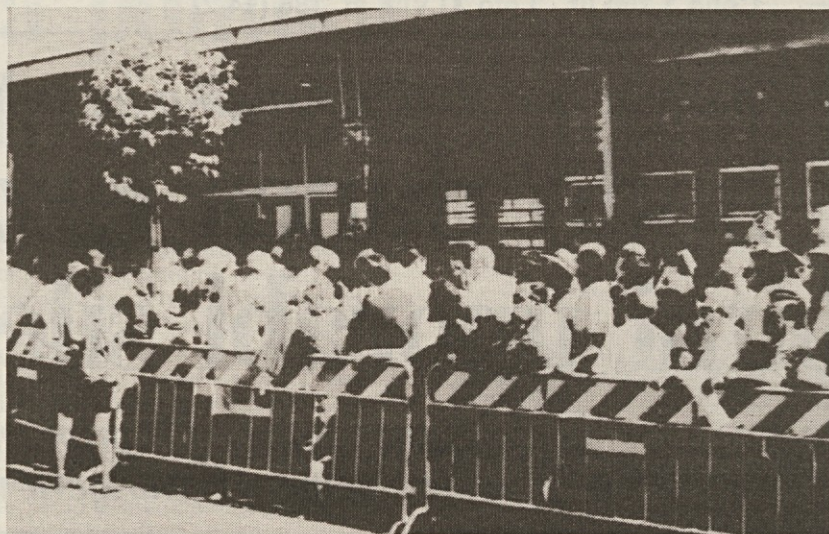
Finančno ministrstvo pripravlja recept za plačilo novega davka na stanovanje

RIM — Sklep Amatove vlade o uvedbi izrednega davka na nepremičnine (ISI), ki ga bo treba poravnati do 30. septembra (lahko pa tudi do 15. decembra, toda s 3-odstotnim »dodatkom«), je izzval po vsej državi hudo negodovanje, zdaj pa se je temu pridružila še sveta jeza. Pred vplačilom davka moraš imeti podatke za njegov izračun; potrebno je vedeti, kolikšna je ažurnirana katastrska renta stanovanja, kajti šele na tej podlagi lahko določiš davčni znesek. Zaradi tega se vsak dan vrstijo pred katastrskimi uradi tisoči in tisoči hišnih lastnikov, ki morajo čakati ure in ure pod pripeko, da dobijo listek, s katerim morajo spet v vrsto pred eno in nato še pred drugo okenico. To pa še ni dovolj: dokončni podatek o tem, koliko davka bodo plačali, bodo dobili šele po desetih dneh...

Pred milanskim katastrskim uradom se gnete dnevno 2000 ljudi, pred rimskim pa je še slabše in čakajočim je pošlo potrpljenje; včeraj jih je malce pomiril generalni tajnik na finančnem ministrstvu Giorgio Benvenuto, čigar navzočnost je na mah pospešila delo uradnikov. Po zatrdilu, da je bilo njegovo ministrstvo nepripravljeno na novi davek, »kajti reforma katastra bo stekla šele prihodnje leto«, in da ni bilo mogoče doslej postreči prebivalstvu s potrebnimi informacijami, »ker je bil zadevni odlok uzakonjen šele v petek«, je Benvenuto obljubil, da bodo ljudje pravočasno seznanjeni s tem, kaj jim je ukreniti za plačilo davka. Zaradi tega da jim ni treba že zdaj hoditi na katastrske urade!

Finančno ministrstvo pripravlja priročnik s podrobno navedbo

vsega, kar je potrebno za izračun davka ISI in ga bo do konca avgusta brezplačno razdelilo tisočim perifernim uradom finančne uprave (uradom za neposredne davščine, uradom IVA, registrskim uradom in finančnim intendantom), stanovskim organizacijam, sindikatom in občinskim uradom. Vsi ti bodo z elektronskimi terminali lahko izračunali posamezniku višino davka na osnovi njegove davčne številke ali katastrskega potrdila oziroma potrdila o nakupu nepremičnine. Dalje bo mogoče dobiti ustrezne informacije z brezplačnim telefonskim pozivom na zeleno številko 1678-66255 (od 9. do 19. ure), pa še s pomočjo videotela (stran 6885). Sicer pa bo marsikdo lahko davek sam izračunal, če le ima katastrsko potrdilo.

Huda gneča pred katastrskim uradom v Rimu

(Telefoto AP)

Italijani radi zapravljajo Nič boljša ni niti država

RIM — Italijani so še vedno zapravljivci, radi uživajo ob jedachi in se vse bolj predajajo zabavi. Tako izhaja iz poročila, ki ga je včeraj — za prejšnje leto — predstavil zavod za statistiko ISTAT.

Za vsakih 100 lir izdatkov naj bi 20,2 lir namenili za hrano, 9,9 za obleko, 15,4 za stanovanje, 9,5 za pohištvo, 12,1 za prevoze in komunikacije, 9,1 za zabavo, 6,7 za zdravje in lepoto ter 17,1 lire za ostale dobrine in usluge. V primerjavi s podatki izpred 10 let so se osnovni življenjski stroški zmanjšali, povečali pa so se izdatki za prevoz, pohištvo, zdravje in rekreacijo. Stroški za hrano so še vedno dokaj visoki, za vsakih 1.000 lir jih 330 porabijo za meso in ribe, 220 za sadje in zelenjavo, 119 za kruh in žitarice, 78 za pijačo itd. Kaže, da so Italijani leta 1991 več prihranili kot leto prej; skupno okrog 263 tisoč milijard lir, kar je 20 tisoč

več kot leta 1990. Vendar so ti podatki varljivi, saj bruto prihranki znašajo le 18,8 odstotka narodnega dohodka. Pred tremi leti so bruto prihranki namreč znašali več kot 20 odstotkov narodnega dohodka.

Velik zapravljivec je tudi država. Za vsakih 1.000 lir, ki jih prihrani zasebni sektor, jih je 250 namenjenih za kritje javnega dolga. Ta pojav je od začetka sedemdesetih let vse bolj izrazit. Vzporedno s tem se vse bolj privija tudi davčni vijak.

Letni dohodek je za povprečno italijansko družino znašal 24,2 milijonov. Sicer pa so razlike precejšnje: 38,5 odstotkov družin je na mesec prejelo malo manj kot 2 milijona lir, 16,9 odstotkov družin pa več kot 4 milijone. 1,9 odstotkov družin je prejelo celo manj od 600 tisoč lir.

Žrtev je bila že večkrat obsojena zaradi različnih kazenskih prekrškov

Nov mafijski zločin na Siciliji

CATANIA — V tem mestu so včeraj umorili Sergia Lo Giudiceja, 43-letnega brata deželnega svetovaleca in bivšega odbornika na tamkajšnji Deželi Diega Lo Giudiceja. Do umora je prišlo v četrti Picanello, morilci so na žrtev streljali s pištolama in brzostrelko. Na Lo Giudiceja so streljali iz avtomobila, le-ta se je takrat vozil skupaj z znancom na motornem kolesu; voznik motorja se je izognil zasedi in se brez poškodb umaknil na varno. Žrtev (na sliki AP) naj bi pripadala mafijskemu klanu Pillera-Cappello in je bil že nekajkrat obsojen zaradi združevanja v zločinske namene, posesti eksploziva ipd.

Po trditvah deželnega poslanca gibanja Rete in člana deželne protimafijske komisije Enza Guarnera naj bi

žrtev bila tesno povezana z bratom Diegom Lo Giudicejem, kateremu naj bi na nezakonit način pomagal v volilnih kampanjah. Guarneri, ki je po poklicu odvetnik in je doslej nekajkrat zagovarjal mafijske skesance iz Catanie, je dokazal zbral v poročilih policije in karabinjerjev.

Diego Lo Giudice je član PSDI in je svojo politično kariero pričel kot občinski svetovalec v Catanii. V deželno skupščino je bil izvoljen dvakrat, pri tem pa opravljal več funkcij; najprej je bil načelnik socildemokratske svetovalske skupine, potem pa odbornik za industrijo. Hkrati je bil tudi član nekaterih komisij v okviru deželnega sveta. Na zadnjih volitvah junija lani je bil ponovno izvoljen, ni pa imel odgovornih funkcij.

LONDON — Na bližnji svetovni konferenci o Jugoslaviji, ki bo v Londonu konec meseca, bo imel (pravzaprav, moral bo imeti) osrednjo besedo genelani tajnik Združenih narodov Butros Gali, ki je zadnje dni sredi vrste problemov, dilem, pa tudi očitkov, češ, da skuša v Združenih narodih voditi »svojo« politiko. Avtorji očitkov so tako velesile, kakor niz malih držav.

Povod je bila tudi ena zadnjih sej Varnostnega sveta, na kateri se je osebno postavil zoper smer v politiki tega organa do ravnanja Srbije v krvavem dogajanju v Bosni in Hercegovini; Butros Gali se je namreč izrekel proti »odločnejšim nastopom«, v bistvu proti tudi parcialnemu »vojaškemu posegu« v tej državi na območju nekdanje Jugoslavije, češ, da za to ni »pogojev«.

Skušal jih je pojasniti; glavna ovira naj bi bila v tem, ker položaj ni toliko jase, da bi se dalo razbrati, kod in kako bi bilo najbolj uspešno bojno uporabiti sile Združenih narodov; prav tako bistvena ovira pa je v pomanjkanju finančnih sredstev. Po poluradnem sporočilu, ki je očitno prišlo prav iz pisarne generalnega tajnika, naj bi zdaj svetovni organizaciji primanjkovalo že okrog milijarde 300 milijonov dolarjev, se pravi toliko, da bo takorekoč v celoti lahko delovala samo do konca novembra.

Butros Gali je brž spoznal, da je napravil napako, ko se je preprosto (in konec

Butros Gali zagovarja stalne enote OZN za izredne primere

koncev ne dovolj argumentirano) uprli politiki in stališčem Varnostnega sveta; dali so mu vedeti, da je problem financ problem članic svetovne organizacije, seveda zlasti največjih in najbolj bogatih, njegova dolžnost pa je, da uresničuje politiko, kakršno oblikujejo organi svetovne organizacije. Tako se zdi, da bo prišel konec meseca v London s spremenjenimi pogledi, pa tudi z bolj opredeljenim stališčem v prid stvarnejše akcije v Bosni in Hercegovini.

Sliši se, da so mu zlasti predstavniki skandinavskih dežel v Združenih narodih »pojasnili«, da bo v bistvu sokriv, če se bodo tragične razmere v Bosni in Hercegovini stopnjevale in če bo (stališče nizozemskega delegata) med tem časom resnično prišlo do nove »nasilne konfinguracije« te države. To mnenje dele tudi vzhodno-evropske dežele, razen kajpak Rusije, ki se še zmeraj ne more odločiti za ostrejšo akcijo proti napadalcu. Skratka po nekaterih znamenjih in ne glede na to, da bo konferenca šele konec meseca, naj bi v Londonu le vzeli konkretnije v pretres elemente »mednarodne prisile«.

V tem duhu pa je generalni tajnik Združenih narodov pričel pospešeno pripravljati listino o »preventivni diplomaciji«, ki naj bi jo preverili in pričeli uresničevati prav v Londonu; gre, kakor je slišati, za »Naprotek za mir«, ki bo predvideval »hitrejšo in bolj učinkovito« uporabo mednarodnih sil na vročih področjih. Znano je, da ima svetovna organizacija zdaj svoje vojaške enote razmeščene na 12 krajih na našem planetu; domala povsod imajo težave predvsem zato, ker so jih poslali prepozno ali pa ker jih vodijo »nenačrtno«, kakor je že pred dnevi priznal tudi komandant Unproforja na področju nekdanje Jugoslavije, indijski general Nambiar.

Načrt, ki ga pripravila Butros Gali, vsebuje zamisel, da bi imeli Združeni narodi »stalno na razpolago« od 25 do 40 tisoč sobodno opremljenih mož, ki bi jih lahko brž poslali tja, koder bi se pokazala potreba; seveda ne bi šlo več samo za pomoč, marveč kar za »bojna prizadevanja za mir«. Generalni sekretar je končno uvidel, da bi se lahko poslužil člana 43 Ustanovne listi-

ne, ki izrečno govori o »oboroženih in logističnih silah za vzdrževanje miru«.

Znano je, da so nekatere dežele izrekle pripravljenost sodelovanja pri teh »stalnih enotah« (Francija naj bi na primer dala dva tisoč mož, nekatere vzhodne evropske dežele po tisoč, ZDA okrog deset tisoč) druge pa so na tem, da spregovore naklonjeno; proti je še vedno Kitajska, ki s svojo politiko »nevmešavanja« skuša v bistvu opravičiti neprijetne dogodke, ki jih je doživela pred štirimi leti. Toda pritiski nanjo so vsak dan večji. Kajpak jih združujejo s problemom kreditov, ki jih ta ogromna dežela potrebuje neodložno.

Odnosa prav tako še ni razčistila Rusija, toda očitno predvsem zastran notranjih problemov, ki jo bremenijo; zdi pa se, da dokument, če ga bodo razgrnili v Londonu, le ne bo ostal takorekoč na papirju. Stalni kontingent vojakov Združenih narodov bi zagotovo omogočil uspešnejše, predvsem pa pravočasnejše ukrepanje. Butros Gali te dni pritiska, naj mu zlasti velike in bogate države posredujejo »stvarnejše, zagotovilo« za manjkajoča sredstva; kot kaže so ZDA pripravljene najpozneje do konca tega meseca nameniti okrog 300 milijonov dolarjev. Dogaja se nameč, da tudi Bush spoznava, da utegne biti ključnega pomena v predvolilni kampanji ugotovitev ameriške javnosti, da je Bela hiša prenehala z omahovanjem pri razčiščevanju mednarodnih problemov.

MIRO KOCJAN

● OZN danes

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ni minister Jerko Doko izjavlja, da bi morale zahodne države vojaško podpreti BiH, in to ne le pri zavarovanju humanitarne pomoči. Zunanji minister Haris Silajdžić še naprej išče podporo muslimanskih držav, za katere meni, da so premalo odločne. Konec tega tedna naj bi se v Pragi sešel odbor visokih funkcionarjev KVSE, ki bo razpravljal o takojšnji akciji, s katero bi poslali humanitarno pomoč BiH.

Vsaj v Sarajevu in Mostarju je včerajšnji dan minil nekoliko mirneje kot ponavadi, drugod po bojiščih v BiH pa so se spopadi nadaljevali. Poleg grozljivih vesti o taboriščih v BiH so bili včeraj objavljeni podatki o dosedanjih žrtvah vojne v tej republiki. Doslej naj bi vojna zahtevala 9140 življenj, pogrešanih je okrog 50 tisoč civilistov, 39.500 ljudi je ranjenih, od česar 9545 v Sarajevu in od tega 25 odstotkov otrok.

Glede na to, da je Sarajevo včeraj preživelo mirnejši dan, se mnogi sprašujejo, ali se četniki umikajo ali pripravljajo nove napade. Kot poročajo, so se borci bosensko-hercegovske armade mestu že povsem približali, kar pomeni, da deblokada Sarajeva ni več daleč. Uradni predstavnik Visokega komisariata za begunce v Ženevi je sporočil, da od konca prejšnjega tedna konvoji s človekoljubno pomočjo znova vozijo po cestah BiH. Prvi konvoj je že prispel v Bihac, tovornjaki, ki so krenili iz Splita proti Sarajevu, pa niso uspeli priti do mesta zaradi topniškega obstreljevanja.

Predstavniki tako imenovane Srbske republike BiH so napovedali zaprtje zloglasnih koncentracijskih taborišč v Omarski in Prijedorju. Zaprti naj bi jih v nekaj dneh. Ministrstvo za notranje zadeve BiH pa je sporočilo, da je Radovan Karadžić ukazal, da eno od taborišč v Vogosčici, skozi katero je šlo okoli tri tisoč ljudi, premostijo. Taborišče naj bi namreč obiskali evropski opazovalci.

Številne organizacije po svetu poročajo o kršenju človekovih pravic na ozemlju bivše Jugoslavije. Britanski oddelek organizacije za človekove pravice je izdal sporočilo, v katerem navaja enajst taborišč v srbskih rokah, v katerih ubijajo civilno prebivalstvo. Katoliške in muslimanske organizacije trdijo, da obstajajo manjša taborišča in zapor, v katerih so prav tako nemogoče življenjske razmere in so kršene človekove pravice.

Iz Romunije je prišla vest, da ladje iz nekdanje Sovjetske zveze nenehno plujejo po Donavi proti Srbiji, kar je očitno kršenje embarga ZN proti Srbiji in Črni gori. V pristanišču ob Črnem morju in na Donavi pa je priplulo več ladij iz nekdanje Jugoslavije, da bi natovorile blago, a so jim romunske oblasti to preprečile.

Premier ZRJ Panić je sklenil že prihodnji teden odpraviti izredne razmere na Kosovu. Tak ukrep, kot je dejal, lahko sprejme sam, brez potrditve parlamenta. S Kosova pa še nima namena odpoklicati armade, saj bi sicer gotovo izbruhnili spopadi med tamkajšnjimi Srbi in Albanci. Milan Panić je menda od predstavnikov Grčije in Albanije dobil podporo za sklic konference o etničnih problemih Kosova, da bi tako preprečili vojno kot zdaj divja v BiH. (NIA)

Medtem ko suša po Sloveniji že ogroža kmetijske pridelke Na Obali dovolj vode

O omejitvi porabe ne govore, možna pa bo kakšna podražitev

KOPER — Poletje se je prevesilo v drugo polovico, sonce pa še vztrajno žge z nezmanjšano močjo. Ljudje zaman pogledujejo v nebo in upajo na deževne kaplje vsaj kratkótrajne osvežitve. Suša je tu in tam dodobra načela zemljo in vodne vire, tako da so marsikje v državi že resno ogroženi kmetijski pridelki; ponekod zmanjkuje pitne vode in jo najbolj ogroženim za najnujnejše vozijo s cisternami.

Na Obali so razmere povsem zadovoljive in četudi se bo sušno in vroče vreme nadaljevalo, se vodne pipe ne bodo osušile. Oskrba s pitno vodo iz Rižanskega vodovoda Koper je, po zagotovilih vodje vzdrževanja Darja Valentica, nemotena. Naravni izvir v Rižani je v teh dneh celo nekoliko obilnejši, kar poznavalci pripisujejo dotokom iz zaledja. Možnih 40 litrov vode na sekundo je dovolj za sedanje potrebe oziroma 33 tisoč kubičnih metrov vode dnevno, kolikor so sedanje zmogljivosti. Četudi črpajo v Sečovljah s polovično močjo, je voda med obalnimi porabniki porazdeljena, kar omogoča novo zgrajen vzporedni cevovod med Koprom in Izolo. V teh dneh na njem odpravljajo pomanjkljivosti, ugotovljene ob tehničnem pregledu, vendar napovedujejo, da bo vse opravljeno še v tem mesecu. Nekaj težav z oskrbo imajo le na območju Ankarana, vendar ne zaradi po-

manjkanja vode, temveč zaradi tehničnih naprav, kar naj bi v okviru občinskega programa ureditve Debelega rtiča uredili do prihodnje poletne sezone.

Pitne vode je torej v treh obalnih občinah Koper, Izola in Piran dovolj in bi naj tako ostalo kljub nadaljevanju suše in vročine. Večjo porabo vode zaradi prisotnosti turistov, ki so dodobra napolnili tukajšnje proste zmogljivosti, pa omogočata dva nova rezervoarja s po štiri tisoči kubičnih metrov vode v Izoli in Portorožu. Ob večernih urah, ko je običajno poraba vode največja, z lahkoto zadovoljujejo potrebe prav s to rezervno vodo.

Doslej in tudi v prihodnje ne napovedujejo omejitve porabe ali tako nepriljubljenih redukcij, ki so jih prebivalci Obale okusili v minulih letih.

Naložbe v vodooskrbo se tako obrestujejo; razmišljajo pa v Rižanskem vodovodu tudi že za naprej, saj jim leta 2005 poteče pogodba s Hrvati. Pripravljajo gradnjo vzporednega cevovoda iz Rodika do Rižane, s katerim naj bi zagotovili nadomestne količine.

Znano je, da je voda iz Rižanskega vodovoda Koper med najdražjimi v Sloveniji. Poleg cene zbirajo od porabnikov tudi delež za razširjeno reprodukcijo. Avgusta podražitve sicer še ne bo, kasneje pa...

MIRJAM MUŽENIČ

Silovit požar docela uničil lesno skladišče v Meranu

Milijardna škoda

Preiskovalci nikakor ne marajo izključiti namernega dejanja

MERAN — Kmalu po drugi uri včeraj ponoči je izbruhnil v lesnem skladišču v Meranu (Bocen) silovit požar, ki je uničil okoli tisoč kubičnih metrov lesa. Gmotna škoda naj bi znašala 2-3 milijarde lir. Ogenj je poškodoval tudi pročelja bližnjih poslopij. Požar je prišlo gasit dvesto gasilcev s posebnimi gasilskimi napravami; na delu so bili do poznega popoldneva, ko jim je vendarle uspelo zatreti še zadnje žarišče, pri tem pa je bil en gasilec lažje ranjen.

Lastnik zgorelega lesnega skladišča je Južni Tirolec Peppi Tischler, znan opremljevalec stanovanjskih pa tudi drugih prostorov, ki je zaslovel tudi v evropskem okviru. Mimogrede: je tudi priznan vinjetist. Preiskovalci skušajo ugotoviti vzroke požara, kajti nikjer ni rečeno, da je šlo za naključje. Poveljnik prostovoljnih gasilcev iz mestne četrti Maia Bassa, Heinrich Ladurner, ne izključuje namernega zažiga, tudi sicer pa marsikdo govori o možnosti, da naj bi šlo za kakšno vrsto maščevanja domnevnih izsiljevalcev po tipično mafijemskemu vzoru.

Zaposlovanje specializiranih kadrov pri ES

TRST — Generalno tajništvo Evropskega parlamenta name-rava začasno zaposliti na področju informatike in telekomunikacij tehnike, inženirje in drugo specializirano osebje z možnostjo poznejše stalne službe. Prošnje za udeležbo pri ustrezni selekciji bo treba predložiti najpozneje do 12. oktobra letos. Podrobna pojasnila o tem so bila priobčena v Uradnem listu Evropske skupnosti št. 185/A iz dne 22. julija, ki si ga lahko zainteresirani ogledajo pri deželni direkciji za komunitarne zadeve in stike s tujino - ul. Sv. Frančiška št. 37, Trst, tel. (040)774648 in (040)3775074).

Po zatrzjevanju turistov

Kosmatinec v Val Badii

BOCEN — »Po našem je bil to medved, če pa se motimo; potem naj kak strokovnjak vsaj preveri, za katero žival je šlo.« Zakonci Milka in Guidobaldo Passigli, Rossanna in Carlo Maggiani ter Laura in Rino Canino, vsi iz Firenc, zatrzujejo, da so na območju planinskih koč Fanes in Lavarella v pogorju Centurines v Val Badii na Južnem Tirolskem uzrli približno poldrugi meter visokega rjavega medveda. Videli so ga, pravijo, med eno tolških tur, ki jih opravljajo tako rekoč vsak dan. Vedeti je tudi treba, da letujejo vsi trije pari v teh krajih že kakšnih dvajset let. Medveda so ugledali z razdalje kakšnih sto metrov.

Krajevni lovci so skeptični, pravzaprav trdijo, da onod sploh ni medvedov, toda marsikdo meni, da je medved prilomastil iz rezervata Brenta. To posredno potrjujejo nekateri kmetje: v zadnjem času so našli ranjeno telico z znamenji krempljev in raztrgano kravo.

V brodolomu ob življenje slovenski zakonski par

ROVINJ — Franc in Hilda Koren: tako je ime moškemu in ženski, ki sta umrla ob predvčerajšnji potopitvi ladje Jablanac pred rovinjskim nabrežjem. Pokojna sta bila zakonca in slovenska državljana, možu je bilo 37, soprogi pa 35 let.

To je pojasnil na včerajšnji tiskovni konferenci rovinjski župan Davorin Flego. K temu je pripomnil, da število ranjenih ne znaša trideset, kakor so pomotoma sporočili kmalu po hudi nesreči, ampak k sreči samo šest. Med ranjenimi ni nobenega slovenskega in italijanskega državljana, eden - Avstrijec Klaus Colle iz Gradca - pa leži v hudem stanju v puljski bolnišnici. Poleg tega pa pogrešajo potnico: gre za ko maj petletno slovensko punčko Uršo Rednak, ki jo sevedaneumorno iščejo.

Potopljena ladja Jablanac je bila last nekega zasebnika in sicer Nikole Vukovića iz Splita. Običajno so jo uporabljali za turistične ture vzdolž istrske obale med Porečom in Rovinjem, med katerimi je redno plula tudi v Lirski kanal.

Predvčerajšnjim zgodaj popoldne, ko se je odigrala tragedija, je bilo na ladji vsega skupaj 55 turistov in sicer Avstrijcev, Slovencev, Nemcev, Čehov oziroma Slovakov ter nekaj Italijanov, a med njimi je bilo kakšnih petnajst otrok.

Na tiskovni konferenci so potrdili že koj sprva omenjeno okoliščino, da se je ladja Jablanac potopila zaradi hudega zračnega vrtinca, v isti sapi pa zatrdili, da vrtinca sploh ni bilo mogoče pravčasno predvideti, čeprav je divjalo ob severnem Jadranu tedaj strašno neurje.

Takoj po potopu je priskočila na pomoč letoviščarjem z ladje Jablanac posadka druge turistične ladje Jadran Turist, ki se je nahajala takrat nekje v bližini.

Pretresljivo pričevanje o vojnih grozodejstvih

SAVUDRIJA — Doboj je že skoraj tri mesece pod srbsko oblastjo. V tem času je, po podatkih kriznega štaba v Bosanskem Brodu, iz tega mesta ušlo le osem ljudi. Pred kratkim je nekemu vozniku tovornjaka uspelo prethotapiti trideset otrok in žena iz povsem zastraženega mesta. Nekaj teh prestrašenih beguncev, ki so razen terorja v mestu prestali še nepopisan strah na poti, je v zbirnem centru v Savudriji.

»Srbi so prišli v mesto 2. maja in takoj začeli streljati. Streljali so po ulicah, najprej kar v zrak in po stavbah v starem mestu, nato pa so pričeli požigati hiše,« pravi Štefanija B. »Nihče jih ni oviral ob vhodu v mesto. Rdeče beretke so bile predhodnica. Menda so potrebovali argument za obstreljevanje mesta z artiljerijo, kar je takoj zatem sledilo. Ta dan so uničili in požgali 37 hiš. Ko so prevzeli oblast, so uvedli nezaslišan teror. Temu pravijo red in demokracija. Najprej so omejili gibanje po mestu od 8. do 11. ure. V tem času si moral opraviti vse obveznosti, obiske in nakup živil, če si seveda imel denar. Kajti vse manj je bilo hrane v trgovinah in na tržnici in vse dražja je bila. Ljudje pa so še vsak dan izgubljali delo. Če te je patrolja v mestu ujela po 11. uri, čeprav je šlo le za minute, so te naložili na poseben avtobus in sledili so vzgojni ukrepi. Kazen za zamudo je 5 milijard dinarjev, če ne plačaš, saj malokdo ima ta denar, te odpeljejo v bolnišnico in ti prisilno vzamejo kri.«

»Posiljevanja so sestavni del vsakdanjega terorja nad civilisti in so postala tudi običajna tema lokalnega radijskega programa. Namreč, vikendaški teroristi, kličejo jih Knindje, posebno izurjeni fantje iz Knina, posiljujejo vse ženske brez izjeme in se zgodi, da posilijo tudi kakšno Srbkinjo. Tako se skorajda vsak dan na lokalnem radijskem sporodu opravičujejo srbskim družinam, zaradi slučajne napake porednih srbskih fantov. Tej farsi sledi prebiranje seznama delavcev, ki ta dan imajo delo. Vsakič je na seznamu manj delavcev Muslimanov in Hrvatov. So pa zato naši moški na drugačnih seznamih in kar čez noč izginejo neznano kam. Sredi noči pride policija in pobere moške iz hiše. Ne dovolijo jim niti, da se oblečejo ali poslovijo od svojcev.«

»V mestu je nekaj taborišč, v gimnaziji, kasarni in na stadionu. Ne vemo, kaj jim tam delajo, le ponoči je slišati krike s stadiona. Ne mine dan brez demonstriranja moči v kakršnikoli obliki. Popišejo ulico, vse hiše in vse ljudi ter jim ukažejo, da ostanejo ta dan doma. Moške odpeljejo v taborišča. Odpeljali so mojega moža in brata. Ne vem, kje sta. Potem pridejo s tovornjaki, nanje naložijo žene, otroke, starce in jih peljejo v taborišča, ali drugam, kdo ve. Moja mama, osemdesetletna starica, je živela z mojim bratom v centru mesta ob pravoslavni cerkvi. Neko noč so prišli v hišo štirje oboroženi moški in pretepli brata kar v spalnici in še pripeljali mamo, da bi bila priča pretepa. Tudi ona jih je dobila, ker je prosila, naj ga pustijo. Od takrat sploh več ne spi. Nič nista bila zgrešila, le to, da sta Hrvata. Kmalu potem so celo ulico izselili. To je etnično čiščenje mesta. Mati je zaslutila, kaj bo in je pred enajsto uro uspela priti k meni v predmestje. Nekega moškega so pustili iz taborišča, da bi delal mrliske truge. Govoril je o takšnih grozotah v moških taboriščih, da sem zgubila upanje v možovo rešitev. Odločila sem se za beg. Ko sem slišala za ta tovornjak, nisem premišljevala. Tveganje je bilo veliko, vendar je življenje v mestu bilo še hušje. Če bi ostala, bi znorela, ali pa bi me ubili.«

Štefanija je prišla s hčerko in materjo. Sina so na meji oblekli v uniformo. Boril se bo.

ENA BEGIĆ

Pri založbi Kmečki glas je nedavno izšla druga knjiga dr. Stanka Renčlja o pristnih slovenskih jedeh

»Domače dobrote - domiselno in vablivo«

LJUBLJANA — Nedavno je pri založbi Kmečki glas izšla knjiga dr. Stanislava Renčlja z naslovom "Domače dobrote - domiselno in vablivo". Avtor se je že pred letom in pol predstavil s knjigo "Suhe mesnine - narodne posebnosti", v kateri so predstavljene zgodovinske in etnografske posebnosti izdelovanja suhih mesnin kot tudi napotki, kako priti do kakovostnega izdelka. Ta druga Renčljeva knjiga pa posveča pozornost hrani, do katere velja naša vsakdanja skrb in veliko truda in ljubezni, preden pride na mizo.

Renčljevo knjigo so predstavili v prijazni kraški gostilni Grča v Hruševici, kjer se trudijo dose-gati kvaliteto gostinsko ponudbo, hkrati pa ohranjati in širiti tudi kulturo. V kulturnem programu so nastopili pevci folklorne skupine s Krasa pod vodstvom Herte Sorta, medtem ko je gledališki igralec SSG iz Trsta Stojan Colja predstavil razne zgodbe iz kraškega ljudskega izročila, ki so jih zapisali učenci osnovne šole v Dutovljah pod vodstvom knjižničarke Danile Kocjan in slavistke Jelke Haladin. Renčljevo knjigo je predstavil univerzitetni profesor dr. Janez Bogataj, ki je poudaril pomen domačih jedi na Slovenskem ter razložil, kako jih ohranjati in ponujati. Pripravili so tudi razstavo domačih dobrot, za katere so nekaterih kmetovalci sežanske občine prejeli kar tri najvišja priznanja - kipec za kvaliteto. Ob koncu pa je o pomenu vina ob teranu spregovoril enolog sežanske kleti Miran Vodopivec, ki je prejel častni naziv Somelje kot dober poznavalec vina in zdrave prehrane.

Renčelj je pobudnik ocenjevanja mesnin na Radgonskem sejmu in hkrati tudi pri ocenjevanju mesnin, kruhov, peciva in mlečnih izdelkov na Ptuj ob tednu kmečkih dobrot. Ideja ob nastanku druge knjige, ki jo preveva moto "Kar se nareže, se tudi prileže!", je nastala prav ob ocenjevanju mesnin. V razgovoru z avtorjem smo skušali zvedeti kaj več o novi knjigi, ki jo je seveda mogoče kupiti tudi v knjigarnah.

»Ob ocenjevanju mesnin se mi je porodila misel, kako te dobrote predstaviti javnosti, jih opisati na domač, preprost in izviren način, istočasno pa tudi predstaviti tehnološke značilnosti posamezne mesnine in način ponudbe v okolju, kjer se posamezna mesnina izdeluje. Med mesninami so tudi take, ki jim lahko pripišemo izvirnost in jih dobimo le pri nas. To so na primer polnjen svinjski jezik, obložen jezik, želodec, meso iz tunke in še nekatere,« je dejal dr. Renčelj.

Domače dobrote, ki jih pripravijo na kmetijah, pa je potrebno ponuditi na izviren način. Kako? »Najboljše v obliki narezka doma na kmetiji ali v kmečkem turizmu oziroma v gostinsko turistični ponudbi. Prodaja mesnin in drugih dobrot na domu zahteva okusno predstavitev in primerno embalažo. Velikega pomena pri prodaji na domu so lepo oblikovani kosi v embalaži, ki črpa ideje iz naše bogate etnografije različnih lončenih, lesenih in kamnitih posod. Ta embalaža, ki povezuje preteklost s sedanostjo, ne služi samo kot embalaža, ampak ima tudi uporabno vrednost. Poleg prodaje na domu se ti izdelki še prodajajo tudi v trgovinah in so predmet ponudbe v hotelih in gostilnah, restavracijah itd. Pomembno je, da se ponudba domačih dobrot tudi v najbolj luksuznem hotelu ne spremeni v kič, vendar so domače dobrote ponujene preprosto z veliko mero občutka za domačnost, vendar kvaliteto in na nivoju.«

V čem se kaže tudi poučni značaj te knjige? »Knjiga tudi govori o napakah, ki se pojavljajo pri posameznih mesninah in so velikokrat nepojasnjene. Knjiga poučuje tako izdelovalca kot potrošnika, kaj je narobe oziroma, kako naj zgedajo kakovostni izdelki. Knjiga tudi popelje potrošnika v ocenjevanje posameznih izdelkov, skratka spoznavanje specifične okusa, barve, vonja, videza in teksturnih lastnosti - t.j. zaznav v ustih, ko uživamo posamezne izdelke. V tem tehnološkem delu ima knjiga poučni značaj, ker ne

gre samo za slikovno predstavitev izdelkov temveč tudi za karakteristični opis posameznega izdelka. Izdelki so iz cele Slovenije, nekateri so tudi prvič slikovno predstavljeni. V knjigi imajo poleg govejega in prašičjega mesa svoje mesto tudi divjačina, ribe in konjsko meso. Aranžiranje vseh teh narezkov je obogateno z bogato izbiro domačih vezenin in pribora. Še posebej je dan poudarek na izboru kruha, vin, sira in prilog, ki spremljajo tovrstno ponudbo.«

Namen knjige je ustvariti harmonično celoto ponujenih dobrot z okusom, skladnostjo ponujene in ob vsem tem ohraniti preprostost in vablivo, skratka ponuditi z ljubeznijo. Komu vse je knjiga namenjena?

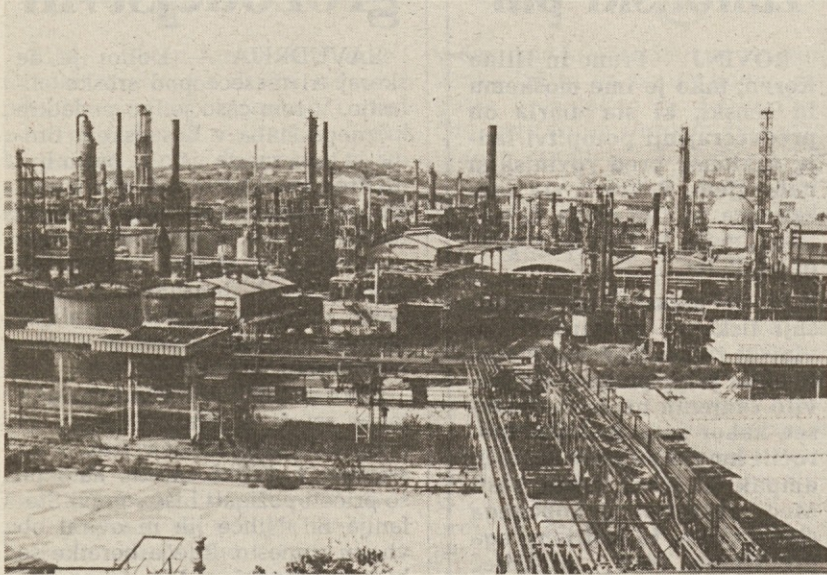
»Knjiga je dober pripomoček izdelovalcem mesnin, vsem, ki se ukvarjajo s kmečkim turizmom, gostincem in hotelirjem in tudi gospodinjam, ki želijo doma postreči z mesninami.«

Tudi druga Renčljeva knjiga je bogata s čudovitimi barvnimi fotografijami, ki jih je tudi tokrat prispeval domačin Stojan Gorup. Domiselno pripravljene domače dobrote za fotografiranje sta pripravili Olga Novak Markovič (njeno ime srečamo v znanih slovenskih kuharskih knjigah in knjigah, ki govorijo o pripravi hrane) ter hčerka Tatjana. Pri nastanku knjige so vključeni kmetovalci, ki so se odzvali tudi pri prvi knjigi in se med prvimi udeležili ocenjevanja izdelkov. Mesnine, pribor in druge domače dobrote so tako prispevali številni kmetje in mesnopridelovalne industrije. Pri zbiranju dobrot so se poleg primorskih kmetov še posebej potrudili kmetijski svetovalci živinorejsko-veterinarskega zavoda iz Murske Sobote in Obdravskega zavoda za veterinarstvo in živinorejo na Ptuj.

Knjiga je torej spodbuda vsem nam, ki se zavedamo, da je odnos do hrane merilo kulture nekega naroda, in jo zato želimo tudi izboljšati. Z njo naj bi se spodbudilo dopolnilno dejavnost naših kmetijah, se dvignilo kvaliteto in ponudbo domačih dobrot.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Po burni razpravi zavrnen načrt Monteshella Miljski občinski svet proti skladiščem GPL

Miljski občinski svet je na ponedeljkovi seji pozno ponoči sprejel sklep, s katerim izraža negativno mnenje glede načrta o skladiščih utekočinjenega plina GPL na območju bivše naftne čistilnice Aquila. Besedilo je v osnutku izdelal občinski odbor, o njem pa je razpravljala tudi večina (enajst svetovalcev Liste Frausin, trije socialisti, en predstavnik zelenih, dva bivša demokristjana (sedaj nastopata pod nazivom »katoliški demokrati«), z upoštevanjem strokovnega mnenja svetovalskih komisij. Po daljši in mestoma dokaj razvneti razpravi, v katero so posegli predstavniki vseh političnih sil, je bil sklep odobren s 15 glasovi večine (zeleni Rota je volil proti), 12 pa je bilo negativnih glasov opozicije.

Pomembno izhodišče so seveda predstavljali izidi julijskega ljudskega posvetovanja. V nedeljo, 26. julija, se je na voliščih predstavilo sicer le 33 odstotkov volilnih upravičencev, vendar se je samo pčla tretjina le-teh izrekla za uresničitev predlaganega načrta. Kot navaja tudi odobreni občinski sklep, je bil referendum le posvetovalnega značaja in torej njegov rezultat ni obvezoval poznejše izbire krajevne uprave. Kljub temu so miljski upravitelji izbrali pot upoštevanja mnenja, ki so ga izrazili občani, in zavzeli stališče, s katerim zavračajo obstoječi načrt o skladiščih GPL z utemeljitvijo, da ni jasnih jamstev s strani Dežele in soudeleženih zasebnikov. Zahtevana jamstva pa se tičejo, kot znano, predvsem varnosti glede prevoza oziroma dobave utekočinjenega plina: nobena od dveh predlaganih poti (najprej podmorski plinovod, nato posebna cestna povezava) namreč na osnovi izvedenih strokovnih raziskav ne zagotavlja zadostne mere varnosti za okolje in prebivalstvo. Ob tem pa se postavlja še vprašanje finanširanja morebitnih novih načrtov.

S tem sklepom se Občina Milje obvezuje tudi za reševanje problemov, ki so tesno vezani na usodo bivše Aquile, kot je seveda v prvi vrsti vprašanje delovnih mest. Z zaprtjem rafinerije je namreč ostalo na cesti okrog 50 delavcev, ki jim kmalu zapade tudi rok dopolnilne blagajne. V ta namen se bo Občina zavzela za srečanje med miljskimi upravitelji in deželnim odborom, zato da bi v skupnem prizadevanju poiskali primerno nadomestitev za omenjena delovna mesta. Pa tudi z namenom, da

bi razpravljali o načrtu za gospodarski razvoj miljskega območja s posebnimi investicijami, ki bi posredno bile v korist vsej tržaški pokrajini.

K dokumentu sta bila sicer brez uspeha predstavljena dva popravka: poleg zelenega Rote, ki je predlagal, da bi se občinski svet dokončno izrekel proti namestitvi skladišč utekočinjenega plina, je svetovalac Liste za Milje Stener predstavil celo predlog o odobritvi načrta, ki naj bi predvideval varnejši prevoz plina po kopnem, kar pa bi zahtevalo znatno višji strošek (besedilo sicer ne omenja ustanove oziroma družbe, ki naj bi si to breme prevzela).

Po več kot enourni prekinitvi se je občinski svet nadaljeval v vzdušju živahne, a tudi ostre razprave. Svetovalci v opoziciji - najglasnejši so bili Pesce (KD), Piga in Rossini (oba PSI-socialistična enotnost) - so upravi očitali predvsem neodločnost in nejasnost v zavzemanju dokončnega stališča, kritike so letele tudi na nekakšno "dvoumno" obnašanje nekaterih svetovalcev pri obravnavanju tega vprašanja. Čeprav gre pojasniti, da je bilo zaznati tudi različno tolmačenje besedila, na katero so miljski volilci odgovarjali na juliskem referendumu. Svetovalci večine so v odgovor zagovarjali sprejemljivost takega stališča, ki omogoča nadaljnje pogajanje glede važnejših problemov, tesno vezanih na obravnavani načrt.

DAMIANA OTA

Na sliki (foto Križmančič) bivša žavelska rafinerija Aquila.

Pogovor z deželnim koordinatorjem slovenske PSI Rudijem Pavšičem »Nujna so prizadevanja za krepitev laično-levičarske fronte v manjšini«

Goričan Rudi Pavšič je bil imenovan za novega deželnega koordinatorja slovenske komisije PSI. Čaka ga nedvomno zelo zahtevno delo, ki se bo začelo že v prvi polovici septembra, ko je napovedanih že nekaj pobud predvsem v okviru naše manjšinske stvarnosti. Postavili smo mu nekaj vprašanj, na katera je rade volje odgovoril. Začeli smo s krizo, ki pretresa ves italijanski politični, posebno pa strankarski sistem. To seveda velja tudi za PSI, v kateri je prav v tem času v teku notranje soočanje o strankinih perspektivah in o njeni vlogi v družbi. Kaj mislite Vi o tem?

Na dogajanja gledam z določeno zaskrbljenostjo, saj v tem trenutku še ni jasno, če so stranke v celoti spoznale, da je treba stopiti na pot prenovitve. Signali, ki so jih izrazili volilci, kažejo, da strankarski sistem potrebuje določene spremembe, podobno kot država novih reform.

Ali ste zaradi tega kaj zaskrbljen?

Zaskrbljen sem, ker doslej ni zaznati, da si vsi želijo teh sprememb in to velja prav v vseh strankah, večinskih in opozicijskih. Osebnostno sem mnenja, da je strankarski sistem trenutno najboljši za vsako demokracijo. Potrebno pa je vanj vnesti nova pravila igre, takšna pravila, ki ne bodo v ljudeh rodila nasprotovanj, apatije in nagnjenja k ligam in podobnim kvarnim rezultantom. Verjetno bodo prihodnji meseci odločilni, kar zadeva to vprašanje. Spoznali bomo, kdo je pravilno razumel potrebe časa in prostora.

Preidimo k manjšinski problematiki. Slovenska manjšina doživlja precej delikaten trenutek, staro je za nami, novega pa še ni videti na obzorju. Kako ocenjujete trenutno situacijo naše skupnosti?

Podobno kot velja za stranke, tudi naša manjšinska stvarnost se s težavo oddaljuje od tega kar je bilo. Da ne bo napačnih tolmačenj, staro ne pomeni istočasno slabo. Treba pa je vendarle stopiti na pot, ki jo narekuje sodoben čas in to velja tudi za naš zamejski prostor.

Novo pot bo težko videti na obzorju, če ne bomo sami znali ustvariti to, čemur pravimo novo. Osebnostem prepričan, da položaj vendarle ni katastrofalen. Bolj kot novo bi raje spregovoril o zdajšnjem, o tem kar se dogaja med

Rudi Pavšič

raznimi slovenskimi komponentami politične in civilne družbe. Menim, da smo do danes premalo storili, da bi v našem prostoru okrepili določeno laično-levičarsko fronto, ki v bistvu predstavlja velik del zamejstva.

Kakšni so okvirni programi deželne slovenske komisije PSI?

Eden od načrtov našega dela je vsekakor uresničitev zamisli o skupnem in učinkovitem laično-reformističnem projektu. Kot slovenska komisija pa skušamo po naših močeh vplivati na stranko, ko gre za izbire, ki v prvi vrsti zanimajo našo skupnost oziroma odnose s Slovenijo. Včasih se zdi, da je naše delo malenkostno in da je naša teža v stranki skromna.

Iz izkušenj zadnjih mesecev, ko sem pri komisiji bolj angažiran, moram reči ravno obratno. Deželno vodstvo je pokazalo veliko poslušnosti do naših vprašanj in to bo, upam, dokazalo tudi na prihodnjem deželnem kongresu, ko naj bi naša komisija po statutu postala del deželne strankarske stvarnosti. Naše delo je usmerjeno tudi v sodelovanje z ostalimi komponentami v zamejstvu. Stvarnost s tem v zvezi ni takšna, kot bi si jo mi želeli, delamo pa v smeri dogovarjanja in usklajevanja. Sicer pa večji ali manjši uspehi niso odvisni samo od nas.

Za slovenske socialiste je najbolj občutljiva in gotovo najbolj težavna situacija tržaška. To predvsem iz objektivnih razlogov (glej zavezništvo LpT-PSI). Na nedavnih volitvah se je slovenska PSI zelo potrudila za izvolitev Bukavca, ki pa je spodle-

tela. Tudi iz neuspeha pa se lahko kdaj pa kdaj ustvarijo nove perspektive. Kaj mislite Vi o tem?

Mislim, da je tržaško vprašanje, ne samo v naši stranki, izredno zapleteno in ga je zato težko razbrati. Najprej o zavezništvu z Listo za Trst. Mi smo temu vedno nasprotovali in gledali na to zavezništvo kot na nekaj kvarnega za našo stranko, kar se je tudi udejanilo. Istočasno pa moram reči, da se prevečkrat pripisuje tržaškemu vprašanju preveliko odmevnost in to so dobro izkoristili naši strankarski nasprotniki, predvsem ob zadnjih krajevnih volitvah.

Budin (DSL) je pred kratkim dal predlog o skupnem sestanku slovenskih predstavnikov, na katerem bi govorili o skupnih nastopih naše manjšine. Kako ocenjujete ta njegov predlog?

Budinu in ostalim tovarišem DSL smo že na skupnem sestanku povedali, da se strinjamo s takšno pobudo. Načelno smo za skupna zastopstva, seveda pod pogojem, da tudi v takšnem dogovarjanju obveljajo določena pravila igre in da se spoštuje pluralnost partnerjev. Slabo bi bilo, če bi tudi znotraj teh zastopstev ustvarjali komponente prve in druge kategorije.

Kako slovenski socialisti ocenjujejo potek nedavnega občnega zbora SKGZ?

Na goriškem pokrajinskem kongresu naše komisije in tudi ob drugih priložnostih sem povedal, da kot slovenski socialisti pozitivno zaznavamo določene spremembe v našem prostoru in tudi znotraj SKGZ. Ti pozitivni premiki gredo v smer, ki sem jo prej že omenil in ki hočejo izpostaviti laično-levičarsko dušo te organizacije, kot je sam predsednik Palčić podčrtal na občnem zboru. SKGZ je v zadnji dobi doživela precej napadov, nekateri so šli tako daleč, da bi jo radi ukinili. Vsaka zdrava pamet, predvsem vsakdo, ki se ukvarja s politikom, se mora zavedati, da SKGZ predstavlja dober del naše civilne družbe in ko je ta organizacija v težavah pomeni, da smo mi Slovenci v težavah. Bolj kot oceno o občnem zboru bi rad povedal, da imamo znotraj SKGZ priložnost preverjanja in usklajevanja naših idej, naše pluralnosti z enim samim skupnim ciljem: okrepiti organizacijo, ki nosi največje zaslug za napredek in uspešnost naše narodnostne skupnosti v Italiji.

Vprašanja postavil S.T.

V turističnih agencijah smo poizvedovali, kam so se avgusta odpravili Tržačani Španija in Grčija na vrhu počitniške lestvice

Tržaške turistične agencije smo povprašali, kakšna je letošnja bera in kam so se tokrat Tržačani namenili na počitnice. Spricho zmanjšane povpraševanja po aranžmajih za Istro, Dalmacijo in Slovenijo, ki so bile za turista od nekdanj najbližje in razmeroma cene oziroma kar najcenejše na tržišču, so se letos Tržačani odločili predvsem za dežele, ki po eni strani niso predrage. V pošteve je prišel torej sredozemski bazen, za katerega se je, kot kaže, odločila večina tistih skromnejših in varčnejših Tržačanov, ki so se prejšnje čase odločali za Jugoslavijo.

Pri CTS na Trgu Dalmazia so nam povedali, da sta najbolj iskana letoviščarska cilja letos nedvomno Grčija in Španija, enako so nam dejala tudi dekleta na agencijah Key Tre in Aurora. Pri Aurori so do zadnjega razprodali vse pakete za v Grčijo in Španijo. Simbolika položaja je zajeta v trajektu, o katerem so nam povedali pri CTS, in ki pelje iz Trsta mimo bivših jugoslovanskih obal direktno v Grčijo. Kot pravijo pri agenciji Linea Gialla v Ul. Coroneo, je bivša Jugoslavija tako rekoč izginila s turističnega zemljevida sveta. Lastnica agencije UTAT v Ulici Imbriani se je pohvalila, da so imeli pri njej letos veliko dela,

Madrid je letos eden najbolj priljubljenih turistično-počitniških ciljev Tržačanov

predvsem je bilo veliko naročil tik pred zdajci, poleg Španije in Grčije (ta naj bi letos dobesedno prekosila in nadomestila nekdanjo Jugoslavijo) pa Tržačani posegajo tudi po potovanjih v Tunizijo, Costo Bravo in na Baleare. Po Tuniziji so zabeležili veliko povpraševanj tudi pri agenciji Aurora.

Pri ETLI na Trgu Stare mitnice dodajajo, da je Tunizija sicer zelo zanimiva za Tržačane, poleg nje pa so čedalje bolj obiskane dežele tudi Sirija, Jordanija in Egipt, ki so po zalivski vojni zelo stagnirale. V zadnjem času obisk znova polagoma narašča, seveda pa še vedno ni primerljiv z bumom, kakršnemu smo bili priče dve, tri

leta nazaj. Prepričani smo lahko, da bo tudi v bivšimi jugoslovanskimi deželami tako: celo, ko bo spopadov že konec, bo trajalo leta, da se turizem v njih znova vrne na nekdanje doseženo raven.

Poleg teh turističnih stalnic se namenjajo Tržačani kajpak tudi po Italiji in njenih otokih - z izjemo Sicilije, ki je postala po neljubih dogodkih zadnjih mesecev manj priljubljena - precej izrazit pa je letos tudi obisk Združenih držav Amerike, seveda pa je to cilj predvsem tistih petičnejših. Manj premožni in študentje se odločajo ne za bivalni turizem, pač pa za potepanja. Še zlasti radi križarijo po stari celini, po Angliji in seveda križem po skandinavskih mestih. Severna Evropa je letos, po pričevanju CTS in Key Tre, zabeležila porast v tej zvrsti turizma, čeprav je sorazmerno draga. Na splošno - nam je dejala lastnica urada UTAT - je opaziti, da so Tržačani pripravljeni za počitnice odšteti manj kot minula leta. Ta padec kupne moči ali, če jo hočemo tako imenovati, gospodarska kriza Trsta, pa se ne odraža v krajših počitnicah, temveč v padcu letovalne kategorije. Tržačani torej ne počitnikujejo nič manj, počitnikujejo pa skromneje kot nekoč.

A.Š.

Varnost pred šolami

Občina Trst obvešča, da namerava tudi za šolsko leto 1992/93 organizirati varnostno službo pred šolami, ki jo bo poverilo občanom starejšim od petdeset let. Interesenti morajo predstaviti prošnjo na posebnih obrazcih, ki so na razpolago na občinskih izpostavah, **najkasneje do 14. avgusta**. Lahko se prijavijo občani, ki so 31. julija dopolnili 50. leto starosti in ki ne opravljajo druge službe. Nadaljnje informacije so na razpolago na Občini, Pasaža Costanzi 2, soba št. 7, od 9. do 12. ure.

Sinoči so iz »tehničnih razlogov« nepričakovano odložili zasedanje občinske skupščine

Danes v občinskem in pokrajinskem svetu odločilni zasedanja za izvolitev novih uprav

Kratkotrajna seja tržaškega občinskega sveta

(foto Križmančič)

Tržaški občinski svet bo šele danes izvolil za novega župana listarja Staffierija in odbor sad koalicijske KD-LpT-PSI, ki ima za sabo 26 svetovalcev na 50, bo pa dobil tudi glasove PLI (dva svetovalca) in morda MSI (sedem svetovalcev). Načelniki svetovalskih skupin so namreč pred sinočno sejo skupščine ugotovili, da je treba program nove uprave predložiti vsaj 24 ur pred sejo, ki bo zato na sporedu danes. Vzporedno z občinskim svetom bo zasedal tudi pokrajinski svet, tako da lahko brez težav govorimo o »najdaljšem dnevu« za tržaško politiko.

Tristrankarsko koalicijsko bo -kot rečeno- vodil Staffieri, podžupan pa bo demokristjan Mag-nelli, pripadnik morotejske struje, ki je blizu stališčem škofa Bellomija. Desničarski župan torej s podžupanom, ki se je večkrat javno izrekel za sožitje in za pravice naše manjšine, program koalicijske pa je na splošno močno usmerjen na desno. Dovolj, da pogledamo odstavek, ki nosi naslov »nacionalna identiteta Trsta«. V njem uvodoma piše, da mora vsaka razvojna strategija tržaške stvarnosti upoštevati časovne in situacijske spremembe temeljiti na ovrednotenju identitete Trsta kot italijanskega mesta, ki ima evropsko in mednarodno vlogo. Italijansko identiteto Trsta je treba zaščititi s tem, da je treba preprečiti kakršnokoli spremembo objektivnih odnosov in položaja italijanske in slovenske skupnosti. Glede Slovencev je

treba nujno upoštevati njihovo trenutno prisotnost (tudi številčno), saj te prisotnosti in številčnosti ne gre na noben način umetno spreminjati. Če bo torej občinska uprava koga zaščitila, bo to italijansko govoreča večina. Program nove koalicijske govori tudi o potrebi po ponovni obravnavi osimskih sporazumov in ostalih bilateralnih dogovorov s sosednjima državama.

Poleg Staffierija in Magnellija bodo v novem občinskem odboru sedeli še Lapajne (LpT), socialisti Perelli, Seghene in De Gioia, demokristjani Bosio, Codarin, Polettijeva in Fusco ter zunanja odbornika Annalisa De Comelli, Nicola Assanti in Pier-paolo Valle.

Liberalci so na tiskovni konferenci napovedali, da bodo podprli koalicijsko LpT-KD-PSI le zato, ker so zavezniki izbrali za župana Staffierija. Drugače bo PLI formalno v opoziciji in bo novoizvoljeni odbor ocenjeval po njegovih dejanjih. Republikanci pa so dokončno ubrali pot opozicije, ker nasprotujejo »vsakršni politični pustolovščini z MSI«. Morebitna podpora neofašistov je vsekakor sprožila precej vznemirjenosti tudi v nekaterih krogih KD, ki bodo podprli Staffierija le iz »strankarske discipline« in ker se stranka relativno večine -kot sicer večji del strank- zelo boji novih volitev, o katerih pa ni rečena zadnja beseda. Ne gre namreč izključiti možnosti, da bodo na Občini izvolili upravo, na Pokrajini pa ne.

S. T.

Slovenski svetovalci polemični do reševanja krize na Pokrajini

Danes opolnoči zapade rok za izvolitev pokrajinskega odbora. Pokrajinski svet, ki se sestane že dopoldne in bo najbrž zasedal ves dan, bo vzel v pretres programski dokument koalicijske KD-LpT-PSI, ki predvideva predsedniško mesto za socialista Crozzolija. Tristrankarska koalicija pa razpolaga le z desetimi glasovi (za izvolitev uprave je potrebnih trinajst glasov) in torej računa na podporo še drugih strank. Govori se, da bo lahko ta »pomoč« prišla le iz vrst MSI, kar bi spravilo v velike težave predsednika Crozzolija, ki bi morda v tem primeru odstopil. Za izvolitev novega odbora bi svetovalci imeli na razpolago še dva meseca časa. V pričakovanju današnje odločilne pokrajinske seje smo zaprosili za mnenje slovenske svetovalce Ivana Peterlina (SSK), Nives Košuto (Demokratska zveza) in Stojana Spetiča (SKP).

»Poudariti moram, da je ta epilog izrazito grenak, za slovenski živelj neprebavljiv. V hermetičnem političnem zaprtju do slovenske narodnostne manjšine in njene problematike se rojeva tristrankarski režim PSI, KD in LpT z značilno podporo treh predstavnikov MSI,« nam je uvodoma povedal Peterlin. Po njegovem gre za neverjeten in neslučen korak nazaj v ozračju, ki mogoče v vsem povojnem času ni bilo nikoli tako strupeno do slovenske manjšine. »Sprajujem se, kako je mogoče, da PSI in KD pristajata na tako politično avanturo, skrbno zrežirano s strani melonarjev? Kje so tu demokratična načela, na katera se sklicuje PSI, kje so tu politične spremembe, ki so jih socialisti tako vroče ponavljali po volitvah? Kako lahko krščanski demokrati požrejo tako sramoto, potem ko so mislovci ob papeževem obisku in ob volilni kampanji tako ostro in prostaško napadali škofa Bellomija? In kje je tista slovenska komponenta PSI, ki je tako udarno polemizirala z ostalimi slovenskimi političnimi forumi ob propadu Bukavčeve kandidature,« se polemično sprašuje predstavnik SSK. »Dejstvo je, da sta PSI in KD v bistvu podrepnika Camberjevih pristašev, da je njihov cilj zgrabiti za vsak prost stolček, in če je pri tem vodilno geslo - stran s Slovenci - to ne sme nikogar motiti,« je še podčrtal Peterlin, ki zaključuje, da smo pred novim dokazom provincialne zatohlosti tržaške politike.

»Politične sile, ki so doslej upravljale naše mesto in ki so nas privedle do predčasnih volitev, se danes predstavljajo na Pokrajini z desetimi glasovi na 24. V prvi vrsti,« nam je povedala Košutova, »je torej propadlo prizadevanje, da bi Trstu zagotovili široke, trdne in demokratične uprave, ki so edini predpogoj za rešitev te težke krize. Konkretna prizadevanja Demokratske zveze, da bi na Občini in Pokrajini prišlo do novih in širokih večin, ki bi na osnovi uresničljivih programov bile kos novim evropskim izzivom, niso bila sprejeta zaradi ideološke prepovedi LpT (katere glavni cilj je izločiti demokratične sile in še zlasti tiste, ki vključujejo slovenske predstavnike) in zaradi jasno podrejene vloge KD in PSI.« Povsem jasno je torej po mnenju Košutove, kdo nosi odgovornost za tolikšno politično zmedo in kratkovidnost oziroma kdo je dejansko ustvaril pogoje, da se MSI popolnoma prepozna v teh načrtih.

»Ljudje, ki so imeli oblast v Trstu vsa ta leta,« je mnenje sen. Spetiča, »jo želijo ohraniti za vsako ceno, tudi s podporo fašistov. Če se bo to zgodilo, bo KD pljunila na pepel Paola Retija, socialisti pa na Hreščakov grob. Kakšna žalost, kakšna sramota!«

Po Spetičevi oceni se je liberalno nacionalni Trst okoristil s splošnim premikom na desno, ki ga popuščanje nacionalističnim silam nikakor ni zaustavilo, prej nasprotno. »Zamrzitev slovenskega vprašanja,« ki so ji nekatere naivno ploskali, je bila le prvi korak k programskemu razglašanju »obrambe italijanstva«, kakor v Bartolijevih in Santiniovih časih,« je še dodal Spetič, po katerem »socialisti prevzemajo nase zgodovinsko odgovornost, da v mestu Rižarne, bazovskega in openskega strelišča, nudijo epigonom fašizma in netilecem sovraštva politično dostojanstvo ter vpliv na oblast, kakršnega niso bili nikoli pripravljeni priznati Slovincem. In tako koraka Trst proč od Evrope.«

»Komunisti smo prepričani, da je potrebno združiti vse sile, ki so za kulturo sožitja in dela, za prijazne odnose med sosednjima narodoma, da se udeležijo aktivna opozicija in nudi tržaški družbi realna alternativa, s katero se bo morala nova »črna opackana« oblast soočiti na vsakem koraku,« je zaključil Spetič svojo izjavo.

Raketna križarka Andrea Doria od jutri v Trstu

Jutri bo v naše mesto priplula raketna križarka Andrea Doria, ki se bo zasedla ob nabrežju nasproti Trga Unità. Na ladji, ki ji poveljuje Pietro Carpi je skoraj 450 oseb, od katerih je 33 oficirjev. Križarka bo zasedrana v Trstu do 17. avgusta, v dneh njenega postanka pri nas pa si jo bo mogoče pogledati.

V petek, 14. avgusta bodo ogledali za občinstvo od 15. do 19. ure; naslednji dan, se pravi v soboto, 15. si bo mogoče ogledati ladjo in njeno opremo dopoldne in tudi popoldne, in sicer od 10. do 12. in od 15. do 19. ure; v nedeljo, 16. pa bodo ponovno uvedli »skrajšani« urnik, saj bodo puščali občinstvo na ladjo samo med 15. in 19. uro.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga

Viktorija Kralj vd. Možina

Pogreb bo jutri, četrtek, 13. t.m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Trebčah.

Žalujoči: hči Zdenka z Gilbertom, vnuka Andrej in Dimitrij, sestra Lidija z Gabrijelo in ostalo sorodstvo.

Trebče, 12. avgusta 1992

ŠD Primorec izreka svojemu bivšemu igralcu Andreju in družini iskreno sožalje ob izgubi none Viktorije.

† Po kratki bolezni nas je zapustila naša draga mama

Marija Zustig vd. Wilhelm

Pogreb bo danes, 12. t.m., ob 12.30 iz openske cerkve na domače pokopališče.

Žalostno vest sporočajo sin Vladimír z Livijo in ostalo sorodstvo.

Opčine, 12. avgusta 1992

Ob bridki izgubi drage mame sočustvujeta z Vladijem in Livijo

Dunja in Fabio Pangerc

Ob izgubi drage mame Marije izrekajo sožalje Vladiju Wilhelmu in družini

direkcija in uslužbenci Centralspeda

Ob izgubi predrage mame sočustvujeta z Vladijem

družini Rauber in Canciani

12. 8. 1991 12. 8. 1992

Ob 1. obletnici smrti dragega brata

Borisa Puntarja

se ga z ljubeznijo spominjata

SESTRI

Prosek, 12. avgusta 1992

Jutri na Gradu skupina James Taylor Quartet

Po italijanskem rocku sodobni jazz: to je jutrišnja ponudba organizatorjev niza poletnih prireditelj, ki potekajo pod skupnim naslovom »Straordinario estivo«. In po svoje so letošnje prireditve res nekaj enkratnega, saj prinašajo v Trst, ki ga je pasja vročina dodatno izmučila, nekaj vedrine in vsesplošno italijanskega ali celo mednarodnega kulturnega utripa. O veliki vitalnosti in prodornosti sodobne italijanske rock glasbe je na primer pričal nedeljski nastop priljubljenega »Lige« Luciana Ligabua, jutri pa bo na Gradu nastopil predstavni povse drugačne glasbe. Gre za štiričlanski ansambel James Taylor Quartet, ki je predstavnik glasbene zvrsti poimenovane »acid jazz«. Oznaka je nujno zelo generična, saj gre za glasbo, ki črpa navdih iz številnih virov. Še najbolj prihajajo do izraza zvočni »pravega« jazz, funka, soula in melodij iz let '60, ki pa se prepletajo s sodobnejšimi ritmi. Rezultat je izredno »močna« (z zvočnega vidika) glasba, ki je osvajala zelo širok in tudi raznolik krog občinstva. Glede na dejstvo, da ansambel igra veliko boljše, ko nastopa pred publiko, so organizatorji prepričani, da bodo želi za služeni uspeh tudi v Trstu.

Jolanda Tominovi o delovanju Ljudskega športnega gibanja

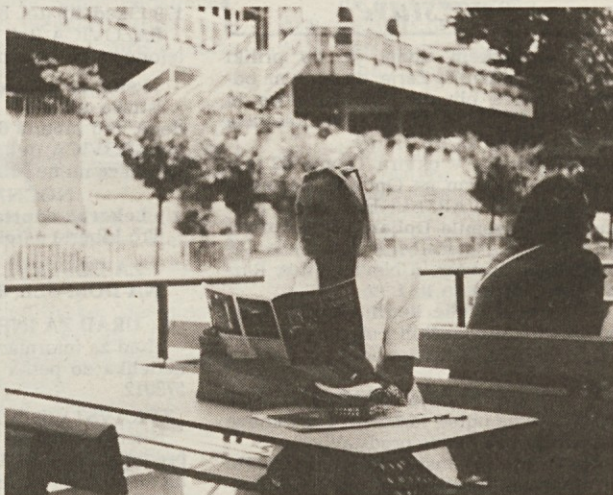
Pomoč hendikapiranim in razvoj športa

Jolanda Tominovi, ki na pokrajinski ravni odgovarja za Ljudsko športno gibanje, je v teh dneh obiskala tudi novi sedež skupnosti Družina Opčine na Božjem polju v prostorih nekdanjega begunskega naselja. Srečali smo jo prav v tem novem sedežu, kjer je pojasnila, da se ta ustanova predvsem zanima za izgradnjo in upravljanje športnih objektov za vse in s tem skuša pripomoči k izboljšanju kakovosti življenja vsakogar. Ustanova si nadalje prizadeva, da bi vzgojila kakovostne kadre z menažerskimi sposobnostmi za vodenje raznih športnih panog.

Okvirno gledano bo leta 2000 v vseh večjih mestih kar 40 odstotkov upokoencev, zato je delo Ljudskega športnega gibanja velike važnosti za ostarele, ki se prav v teh letih znajdejo v velikih težavah, največkrat zaradi osamljenosti. In prav v športnih dejavnostih je možno mnogokrat iskati izhod iz takega stanja. S podobnimi vprašanji pa se ubadajo tudi hendikapirani, ki so večkrat zaprti po raznih domovih brez vsake možnosti za kako razvedrilo.

In prav organizacija Federdisabili, ki je član Ljudskega športnega gibanja, si že dolgo časa prizadeva za odpravo arhitektonskih pregrad, poleg seveda pregrad psihološkega značaja. Drugi cilj Ljudskega športnega gibanja je tudi promocija, skupno z raznimi federacijami, športnih dejavnosti v šolah; otroke je treba namreč navaditi, da se prav v letih razvoja borijo za določen cilj, da se prebijejo na površje v katerikoli športni panogi; s tem si oblikujejo pravilno psihofizično ravnanje, ki vsakdanje življenje, prebroditi morajo marsikatero težavo in osvojiti resnične vrednote življenja.

Ljudsko športno gibanje je konfederacija raznih federacij, v katerih se združujejo osebe, ki se tako agnostično, kot sicer tudi amatersko ubadajo s športom. Priznava ga tudi CONI (italijanski olimpijski komite), in sicer že od leta 1984, kot športno ljudsko gibanje pa ga priznava tudi Evropska skupnost, in sicer od leta

1987 dalje. Svoje predstavnike ima v vseh italijanskih deželah, predseduje pa mu Gianfrancesco Lupattelli. V tem okviru se tako na državni kot na evropski ravni oblikujejo vodstveni organi: skratka pravi profesionalci športne promocije velikega socialnega pomena. Gre za katoliško gibanje, ki se zavzema za socializacijo in za uveljavitev socialnih vrednot. Obrača se tudi na nekatoličane in jih poziva k sodelovanju. S tem v zvezi Jolanda Tominovi povzema papeževe besede, ki jih je Janez Pavel II. glasno izrekel na Trgu Unità v Trstu, ko je poudaril, da v mestu živijo razne narodnosti z različnimi verami in kulturami, prav zaradi tega in v duhu sodelovanja lahko mesto postane zgled tudi v tem kontekstu; mesto se mora pač odpreti in postati vse bolj »evropsko«.

Na sliki Jolanda Tominovi.

IACP za preureditev doma za ostarele v Ul. Marchesetti

Preureditev servisnih struktur, ki jih predvideva peti odsek del v domu za ostarele Casa serena za skoraj tri milijarde lir izdatkov ter obnovitvena dela na poslopju s šestimi stanovanji za eno milijardo lir izdatkov (vsa ta dela bodo opravljena v režiji občinske uprave), sta glavni dve točki dnevnega reda, o katerih je razpravljala Avtonomni inštitut za ljudska stanovanja (IACP) na svoji zadnji seji.

Denarki znesek za center za ostarele v Ul. Marchesetti, je dejal predsednik IACP Emilio Terpin, je dodelila deželna uprava. Sicer pa je upravni svet IACP sprejel še vrsto drugih ukrepov: 13 milijonov lir je namenil za izredno vzdrževanje stanovanja v Drevoredu D'Annunzio 62, skoraj 10 milijonov lir za popravila električnih napeljav v raznih stanovanjih; 120 milijonov lir za greznične napeljave v poslopjih v Ul. Donaggio in Fiordalisi; 8 milijonov lir pa je inštitut namenil za popravilo stopnic v poslopju v Ul. Capodistria 42.

Sprejete so bile tudi vse potrebne obveznosti glede preureditve poslopij v Drevoredu D'Annunzio v Miljah, v katerih je 34 stanovanj. Preurejena bodo tudi nekatera poslopja v Raziskovalnem centru; z uporabo finančnih sredstev, ki jih je dal na razpolago Sklad za Trst, pa bo IACP nadalje poskrbel za namestitve prometnih znakov v Centru za teoretsko fiziko pri Miramaru (75 milijonov lir) in za opremo, ki jo Center potrebuje (650 milijonov lir).

Na seji upravnega sveta so nadalje sporočili, da se nadaljuje akcija za prodajo stanovanj, ki jih je doslej upravljala inštitut.

kino

ARISTON - 21.30 Una pallottola spuntata 2 e 1/2.
EXCELSIOR - Zaprt zaradi počitnic.
EXCELSIOR AZZURRA - Zaprt zaradi počitnic.
NAZIONALE I - 17.00, 19.30, 22.00 Hook - Capitano Uncino, i. R. Williams, D. Hoffmann.
NAZIONALE II - 16.45, 22.15 Profondo anal, porn., □□
NAZIONALE III - 17.00, 18.40, 20.30, 22.15 Colpo doppio, i. Michael Biehn.
NAZIONALE IV - 17.00, 18.40, 20.30, 22.15 La ballata del caffè Triste, i. Vanessa Redgrave, Rod Steiger.
GRATTACIELO - Zaprt zaradi počitnic.
MIGNON - Zaprt zaradi počitnic.
LUJDSKI VRT - 21.00 Insieme per forza.
EDEN - 15.30, 21.30 I vizi transessuali di Moana, porn., □□
CAPITOL - 17.30, 19.00, 20.30, 22.10 Piccola peste torna a far danni, i. Michael Oliver.
LUMIERE - Zaprt zaradi počitnic.
ALCIONE - Zaprt zaradi počitnic.
RADIO - 15.30, 21.30 Scandolose perversioni sessuali, □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

mali oglasi

OSMICO je odprl Miro Žigon v Zgoniku.
UNIVERZITETNA študentka išče stanovanje v Trstu ali okolici. Tel. na št. 225017 ali 734686.
RIBOGONJICA Glinščica iz Boljunca obvešča ceneje odjemalce, da se prodaja rib zaključni v petek, 14. avgusta. Urnik prodaje od 8.30 do 12.30. Na svidenje prihodnje leto.
PRODAM dva nemška pitčarja (braccio tedesco) stara 3 mesece ter podarim psičko staro 1 leto iste pasme, tel. 228212.
KUPIM knjige za 1. in 2. razred srednje šole. Tel. na št. 228766.
KUPIM suha drva za kurjavo. Tel. na št. 228766.
INŠTRUIRAM matematiko. Telefon 0038/65 24316.
UGODNO prodam počitniško oziroma stanovanjsko hišo, 70 kvm bivalnega prosora, pri Šentviški gori na Tolminskem. Telefon 0038/66/75468.
DAJEM v najem v Trstu dobro upeljano slaščiarno in prodajalno kruha. Za informacije tel. 414673 od 9. do 13. ure razen sobote in nedelje.
PRODAM hrastov plavnik 15 hektolitrov. Tel. 0481—21517.
GOSILNA Guštin iz Zgonika obvešča ceneje goste, da bo zaprta zaradi počitnic od 13. do 26. avgusta.
PRODAM superavtomatski pletilni stroj Defendi Brother, model KM—2000, z listami, malo rabljen za 700.000 lir s dogovorom za ceno. Telefon 228903 (telef. tajnica).
SAMOSTOJNA ženska srednjih let, bi rada spoznala prijaznega, ljubeznivega, simpatičnega in poštenega moškega iz naših krajev z veseljem do plesa, izletov v gore. Pisati na Publist—pd—Ul. dei Montecchi 6 Trst pod šifro »ne bodi sam«.

Konec tega tedna na vrtu Gospodarske zadruge Praznik Zarje se nadaljuje

Na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici se v petek, 14., v soboto, 15., in nedeljo, 16. t.m., nadaljuje praznik Športnega združenja Zarja. Vsak večer bo goste zabaval ansambel Happy Day. V prostori Bazoviškega doma se ravno tako nadaljuje razstava olj Luciana Plehana, in sicer vsak dan od 18. do 21. ure.

Na sliki (foto Križmančič) telovadke ritmične gimnastike SZ Bor, ki so v nedeljo nastopile pred številnim občinstvom.

Začel se bo v petek in zaključil v ponedeljek Praznik DSL v Nabrežini

V petek, 14. t.m., se bo na športnem igrišču Sokola v Nabrežini, začel že tradicionalni praznik strankarskih glasil Unità in Dela. Prireja ga sekcija Demokratične stranke levice iz Devina-Nabrežine.

Praznik, ki se bo nadaljeval do ponedeljka, 17. t.m., bo gostom nudil dobro založene kioske z raznimi jedočami; nastopila bo nabrežinska godba na pihala, občinstvo pa bosta zabavala tudi ansambla "Estensione Est" ter "Sioux Age". Vsak večer, po 21. uri, bo na sporedu ples z ansambloma Lojze Furlan in Slem Band.

V okviru praznika bosta na sporedu tudi dve politični manifestaciji: javna razprava o problemih devinsko-nabrežinske občine ter zaključni politični govor, ki bo v nedeljo, 16. t.m.

gledališča

Miramarski park
Do vključno 15. septembra se bodo vrstile predstave LUCI IN ZVOKI.
Jutri, ob 21.00 predstava v nemščini in ob 22.15 predstava v italijanščini.
Ponovitev v petek, 14. t.m., ob 21.00 in ob 22.15 predstavi v italijanščini.
Rusi most
V soboto, 15. t.m., bo na Rusem mostu Multimedialna prireditev v organizaciji kulturnega združenja Danubio. Na sporedu bodo Donizettijeve, Mozartove in Rossinijeve skladbe. Nastopili pa bodo tudi slovenski dramski igralci, dunajski ženski orkester in drugi umetniki.

razna obvestila

Kmečka zveza sporoča, da bosta podružnici v Nabrežini in na Opčinah v mesecu avgustu zaprti.
SDZPI obvešča, da bo zaprt do 14. avgusta.
KD Kraški dom prireja poletni center za otroke od 3. do 10. leta starosti. Center bo v Koči pod Rupo od 17. 8. do 29. 8. (vključno obe soboti). Urnik od 9. do 13. ure. Vpisovanje na mestu samem. Dodatne informacije dobite na tel. št. 327124.
Foto skupina in druge organizacije prirejajo 1. fotografski ex tempore Idrija 92, ki bo 29. in 30. avgusta v Idriji ob prazniku idrijskih čipk. Pravilniki so na razpolago v Tržaški knjigarni.

razstave

V Bazoviškem domu je, ob priliki športnega praznika Zarje, do 16. t.m. odprta razstava oljnatih slik Bazovice in okolice LUCIANA PLEHANA. Razstava je na ogled od 18. do 21. ure.
SKD Tabor - V okviru Tabora 92 je v prosvetnem domu na Opčinah na ogled razstava USTVARJALNE ROKE. Razstavljajo Bogomila Doljak, Pavel Hrovatin, Lidija in Nataša Milič, Gabrijela Ozbič, Magda Tavčar in Nevija Vitez. Razstava bo odprta do 16. t.m.
V kavarni Caffè degli specchi je na ogled razstava kraških pokrajinskih slikarke LILI LUPIERI. Razstava bo odprta do 13. septembra.
V galeriji Muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27 je na ogled razstava "Od Canove do Burrija - Muzej se predstavlja".
Na Gradu sv. Justa - Bastione fiorito je odprta retrospektivna antološka razstava kiparja GIUSEPPEJA NEGRISINA. Razstava bo odprta do 30. avgusta vsak dan od 10.00 do 12.30 in od 16.30 do 19.00.
V kavarni Stella polare razstavlja svoja dela slikarka ZORA KOREN SKERK. Razstava bo odprta do konca avgusta.

Pri Brišičkih 9/A je odprta umetnostna galerija in razstava umetnostne obrti v kraškem marmorju PAVLA HROVATINA.

V kmečki hiši v Devinu je do 20. avgusta na ogled razstava "Od Rilkeja do Joyceja" - tržaška leta Jamesa Joyca. Razstava je odprta vsak dan od 17. do 21.

šolske vesti

Sindikata slovenske šole sporoča, da bo urad SSŠ zaprt od danes, 12., do 22.8.1992.

koncerti

Gledališče Verdi
Simfonična sezona '92
Do 4. septembra se nadaljujejo vpisovanja za abonmaje (red A) pri blagajni gledališča na trgu Unità. Blagajna bo zaprta do 1. septembra 1992.
Grad sv. Justa
Straordinario estivo
Jutri ob 21.30 celovečerni koncert JAMES TAYLOR QUARTETA.
V nedeljo, 30. avgusta, ob 21.30 celovečerni koncert skupine PITTURA FRESKA.
Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti.
Večer prazničnega dne - La sera del di di festa
V nedeljo, 16. t. m., ob 21. uri bo v Ul. della Cattedrale, nastopila glasbena skupina ENSEMBLE PRO ANIMA z rusko nabožno glasbo ter gledališka skupina iz Rima I LUOGHI DELL'ARTE.
V primeru slabega vremena bo predstava v dvorani "Don Sturzo" v Ul. Don L. Sturzo 4 (Trg Rosmini).

prispevki

V spomin na pokojnega moža Alfreda Albija daruje žena Rada 100.000 lir za MPZ Vasilij Mirk.
V spomin na Cvetota Husuja darujejo Savina, Vojko in Alida 30.000 lir za ŠD Primorja.
V spomin na Zvonka in Sergioto Radoviča darujejo žena oz. mama Irma, Fatina in Elio 50.000 lir za zbora Igo Gruden in 50.000 lir za Glasbeno matico.
V spomin na pok. Cvetka Husuja darujeta Ivanka in Darko 40.000 lir za popravilo cerkve na Proseku.
V počastitev spomina Ivanke Hrovatin roj. Bratina daruje sekcija ZZI-UDI z Opčin 50.000 lir za ŽPZ Tabor.
V počastitev spomina Ivanke Hrovatin darujeta Torti in Katty Sosič 25.000 lir za SKD Tabor.
V počastitev spomina Ivanke Hrovatin daruje Zora Milič 50.000 lir za SKD Tabor.
V počastitev spomina dragih svojcev in sorodnikov Antona, Nete, Valerije, Narda, Ančke, Ladja in Stanka daruje Zora Milič 50.000 lir za SKD Tabor.

AVTONOMNA DEŽELA FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA JAVNO OBVESTILO ZA SPREJEM V SLUŽBO

V posebni prilogi št. 25 Uradnega deželnega vestnika št. 64 z dne 4. avgusta 1992 je deželna uprava objavila sledeča obvestila za sprejem v službo:

— Sprejem v službo za določen čas dveh (2) oseb za delovno mesto svetovalca za poklicno delo svetovalca psihologa v smislu zakona št. 20/1989.
— Sprejem v službo za določen čas treh (3) oseb za delovno mesto svetovalca za poklicno delo svetovalca inženirja v smislu zakona št. 20/1989.
— Sprejem v službo za določen čas ene (1) osebe za delovno mesto tajnika za obveznosti, ki so določene v čl. 1, odst. 3 zakona št. 31 z dne 18. maja 1988 s sedežem službe v Rimu.

Prošnja za prepustitev k natečaju mora biti napisana na neoklovanem papirju na posebnih obrazcih, ki so na razpolago od 9. do 12. ure v sledečih uradih:

Trst — Glavna direkcija za organizacijo in osebje - Ul. Giulia 75
Videm — Deželna direkcija za krajevne avtonomije - Ul. Caccia 15
Pordenon — Urad za krajevne avtonomije - Trg Ospedale Vecchio 11
Gorica — Urad za krajevne avtonomije - Ul. Montesanto 17
Tolmeč — I.R.F. - Ul. G. Bosco.
Rim — Ufficio distaccato di Gabinetto di Roma - Trg Colonna 355

V primeru, da si kandidati ne morejo priskrbeti obrazcev v omenjenih uradih, lahko izpolnijo prošnjo na fotokopiji omenjenega obrazca, ki je priložen »Obvestilu«.

Prošnje za službene obveznosti tajnika v Rimu morajo biti naslovljene na »Servizio Organizzazione e Metodi della Direzione Regionale dell'Organizzazione e del Personale della Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia« - Ul. Giulia 75 - Trst in morajo dospeti v omenjeni urad najkasneje in vključno do 17. ure dne 19. avgusta 1992.

Prošnje za službene obveznosti dveh (2) oseb za svetovalca psihologa in treh (3) oseb svetovalca inženirja morajo biti naslovljene na »Direzione Regionale dell'Organizzazione e del Personale della Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia« - Ul. Giulia 75 - Trst in morajo dospeti v omenjeni urad najkasneje in vključno do 17. ure dne 3. septembra 1992.

Uradni deželni vestnik se lahko dobi:
v TRSTU — knjigarna Italo Svevo - Korzo Italia 9/1
v VIDMU — papirnica Benedetti - Ul. Mercatovecchio 13
v PORDENONU — knjigarna Minerva - Trg XX. septembra
v GORICI — knjigarna Antonini - Ul. Mazzini 16.

AVTONOMNA DEŽELA FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA JAVNO OBVESTILO ZA SPREJEM V SLUŽBO

V posebni prilogi št. 25 Uradnega deželnega vestnika št. 64 z dne 4. avgusta 1992 je deželna uprava objavila »Javno obvestilo« za sprejem v službo po sistemu selekcije vdove in sirote vojne, dela in služnosti, civilne invalide, invalide zaradi služnosti za pomočnika, tehničnega agenta in kurirja. Delovna mesta so porazdeljena:

15 mest pomočnika, delovni profil administrativni pomočnik, od katerih:

13 mest za invalide dela;
1 mesto za sirote in vdove dela, služnosti ali vojne;
1 mesto za civilnega invalida;

4 mesta kurirja z delovnim profilom kurir-paznik, od katerih:

1 mesto za invalida službenih obveznosti;
1 mesto za invalida dela;
2 mesti za sirote, vdove dela, služnosti ali vojne;

3 mesta za delovno obveznost tehničnega agenta z delovnim profilom gozdarskega-zootehničnega-ribiškega agenta, za civilne invalide.

Prošnja za pripustitev k selekciji mora biti napisana na neoklovanem papirju, tako kot predvideva obrazec na »Javnem obvestilu«. Uradni deželni vestnik z omenjenim »Javnim obvestilom« je razobešen v sledečih deželnih uradih:

Trst — Glavna direkcija za organizacijo in osebje - Ul. Giulia 75
Videm — Deželna direkcija za krajevne avtonomije - Ul. Caccia 15
Pordenon — Urad za krajevne avtonomije — Trg ospedale Vecchio 11
Gorica — Urad za krajevne avtonomije — Ul. Montesanto 17
Tolmeč — I.R.F. - Ul. G. Bosco.

Prošnji je treba priložiti v originalu ali overovljeno kopijo brez kolekov v smislu zakona 370/88:

— originalno potrdilo kompetentnega Pokrajinskega urada za delo o vpisu v posebne sezname brezposelnih v smislu zakona št. 482, člen 19 z dne 2. aprila 1968, s kasnejšim datumom od obvestila objavljenega v UDV, in samo za kandidate invalide;
— izkaznico o invalidnosti in stopnjo, ki jo je izdala kompetentna zdravstvena ustanova.

Prošnje s prilogami je treba nasloviti na »Direzione Regionale dell'Organizzazione e del Personale della Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia« Ul. Giulia 75 — TRST in morajo dospeti v urad do vključno 17. ure dne 3. septembra 1992.

Deželni uradni vestnik se lahko dobi:
v TRSTU — knjigarna Italo Svevo - Korzo Italia 9/1
v VIDMU — papirnica Benedetti - Ul. Mercatovecchio 13
v PORDENONU — knjigarna Minerva - Trg XX. septembra
v GORICI — knjigarna Antonini - Ul. Mazzini 16.

menjalnica

11. 8. 1992

ITUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	ITUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1106,15	1080.—	Švicarski frank	842,10	835.—
Nemška marka	756,80	745.—	Avstrijski šiling	107,521	106.—
Francoski frank	223,57	220.—	Norveška krona	192,21	189.—
Holandski florint	671,19	660.—	Švedska krona	208,35	205.—
Belgijski frank	36,735	35,50	Portugalski eskudo .	8,863	8,40
Funt šterling	2139,60	2130.—	Španska peseta	11,850	11,25
Irski šterling	2010,50	1990.—	Avstralski dolar	815,10	770.—
Danska krona	196,50	194.—	HUF	—	10.—
Grška dramma	6,133	6.—	ECU	1541,40	—
Kanadski dolar	934,30	880.—	Slovenski tolar	—	13,50
Japonski jen	8,722	8,55	Hrvaški dinar	—	4.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedez 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

Nad 1500 mladih v Areni Alpe Adria za skupino Elio e le storie tese

Privlačnost dementne glasbe

Pippero show je v ponedeljek zvečer skoraj dve uri zabaval približno 1.500 ljudi, ki so se v Areni Alpe Adria zbrali na tamkajšnjem nastopu italijanske dementne rock skupine *Elio e le storie tese*.

Skupina je kot nešteto drugih začela svojo kariero z nastopi po klubih v Milanu in okolici. Dobri glasbeni podlagi so Elio in tovariši dodali čudna in brezvezna besedila in tako ustvarili pravi zabavni show. Ozračje milanskih kabarejev in televizijskih komikov jim je gotovo pomagalo, vstop v široko javnost pa so jim omogočili glasbeni producenti in kritiki lani v Sanremu.

Čudaški milanski band so hitro uokvirili v žanr italijanske dementno—zabavne rock glasbe, ki so jo pred leti ustvarili bolonjski Skiantos (njihov vodja *Roberto Freak Antoni* bo 26. avgusta v Rumeni hiši na furlanski cesti v Trstu na svojevrsten način predstavil svojo zadnjo knjigo *In Italia non c'è gusto ad essere intelligenti*) in v katero lahko prištejemo tudi skupine Squallor, 883, Ufo Piemontesi in beneške Pitura Freska (30. avgusta na tržaškem gradu). Elio e le storie tese so takoj potem posneli svoj prvi album *Elio samaga hukapan kariyana turu*, poln nonsensov, spolnih udov, kvant in zajebovanja. Širša publika, predvsem najstniki, so jih hitro osvojili za svoje: z vsakdanjim žargonom hinterlandov velikih mest jim sicer ni bilo težko priti do slave, tako da je njihova zares dobra glasbena podlaga prešla v ozadije.

Točno pred dvema mesecema se je po trgovinah pojavil njihov drugi album, prav tako z nerazumljivim naslovom v turščini *Italian rum casutu cikiti* (primer italinanskega vohuna, ki je delal za Grke). Sedaj Elio in tovariši širijo svoj evangelij po polotoku, v ponedeljek pa so se

ustavili v Lignanu, kjer smo sledili zares zanimivemu nastopu (velja si jih vsekakor ogledati, danes zvečer nastopajo v Jesolu).

Elio, Rocco Tanica, Feiez, Faso in Cesareo so dobri glasbeniki, v živo pa veliko bolj prepričljivi kakor na plošči. V skoraj dvournem programu so osvojili publiko, ki je z njimi pela in plesala (Eliju, ki je pravi odrski maček, je najprej uspelo, da je privabil približno tristo ljudi k plesu sirtaki, na koncu koncerta pa celo areno spravil na noge v ples Pippera z dvignjenimi rokami!).

Predstavili so skoraj vse svoje uspešnice, od *Il casonetto* do *Per colpa del pene in Cara ti amo* (zelo uspešna parodija o skoraj platonični ljubezni med dvema mladima) iz prve plošče in skoraj vse pesmi zadnjega albuma: *Servi della gleba*, *Il vitello dai piedi di balsa*, *Supergiovane*, *La vendetta del fantasma formaggino*, glamour pesem *Uomini col borsello*, *Cinquecento* (Elio se je

pri tej pesmi, ki govori o znanem vicu, kako se lahko spravi v fiatov malček štiri slončke, hudoval, ker jo Agnelli ni izbral za spot zadnjega fiatovega avtomobila) do disko—uspešnice *Pippero*, kjer s "pomočjo" bolgarskega državnega RTV zbora *Le Mystère Des Voix Bulgares* in nekdanje disco uspešnice *Ramaya* govori o prijateljstvu med Italijani in Bolgari (?). Torej prava razposajenost in zabavno oponašanje vsega in vseh. Predelali so tudi nekaj pesmi znanih dvojic italijanske popevke, od Giannija in Marcelle Bella do Miette in Amedea Minghija, oponašali pa celo vrsto drugih pevcev z Riccardom Foglijem na čelu.

Zabava in sprostitev torej, ki v teh vročih dneh polnih gospodarskih problemov in političnih škandalov gotovo osvežita, poraja pa se vendarle določen dvom: ali je bodočnost italijanske mladine v besedilih Eliovih pesmi, Jovannottiju in raznovrstnih legah?

AWS.

Skupina Elio e le storie tese med nastopom

V petek bo nastopil v Lignanu kantavtor Claudio Baglioni

Najbolj pričakovani koncert poletja v naši deželi je pred vrati. V petek zvečer ob 21.30 bo na oder stadiona Teglih v Lignanu stopil kantavtor Claudio Baglioni.

Doma iz Rima, 41 let star, že dvajset let nepretrganih uspehov, Baglioni je gotovo najbolj uspešen izvajalec t.i. soft avtorske popevke. Zaslovi pri komaj devetnajstih letih s pesmijo *Questo piccolo grande amore*, kateri sledijo drugi ljubezenski hiti kot so *E tu* (1974), *Sabato pomeriggio* (1975), *E tu come stai* (1978), *Strada facendo* (1981) in številne druge skladbe. Včasih, predvsem na začetku kariere, opeva tudi življenje rimskih borgat, od koder je tudi sam doma (*Sora Rosa, Porta Portese*), v zadnjih letih pa išče zahtevnejše poti z bolj rafinirano glasbo in resnejšimi besedili. Leta 1988 nastopi kot edini domači glasbenik, sicer neuspešno, na italijanski etapi svetovne turnee za Amnesty International. V Turinu zapoje skupaj s Petrom Gabrielom pesem *Ninna nanna alla guerra*, prisotna publika pa ga solidno izžvižga.

Njegov zadnji trud izide konec leta 1990. Po dveh letih dela v snemalnih studijih dobimo album *Oltre*, s katerim Baglioni doseže tisto zrelost, o kateri smo prej govorili. Zimska istoimenska turnea privabi v športne hale cele Italije preko 350.000 gledalcev, ameriška glasbena revija Billboard jo proslavi za najboljšo zimsko turnejo. S temi nastopi Baglioni uvede, vsaj za Italijo, veliko novost. Oder je postavljen na sredini hale, tako da je prizorišče koncerta vidljivo z vseh strani. Na tej uspešni turnee posnamejo tudi novo ploščo *Assieme, oltre il concerto*, ki je izšla pred nekaj tedni.

Za poletno turnejo pod imenom *Assieme, sotto un cielo mago*, ki bo do polovice septembra obiskala vse večje italijanske letovičarske kraje, so pripravili popolnoma novo scenografijo. Oder bo še vedno postavljen na sredini igrišča, osvetlil ga bo light—show s kar 386 lučmi, zvočniki z jakostjo čez 70.000 watti pa so postavljeni nad odrom. Ncrt bo trajal čez dve uri, Baglioni bo igral na klavirju in na kitari ter zapel 26 pesmi. Spremljala ga bo skupina prvorazrednih glasbenikov, ki z nim deluje že dve leti. Band sestavlja jo klavirist Walter Savelli, kitarist Paolo Gianolio, basist John Giblin, bobnar Gavin Harrison, pevki Susanna Parigi in Antonella Pepe, ki bosta igrali tudi klaviature oz. kitaro ter skupina Solis String Quartet, oz. prva violina Lino Cavacciuolo, druga violina Giulio Di Francia, violončelist Antonio Francia in Gerardo Morrone na violi.

Baglionijev koncert bo torej v petek privabil v Lignano veliko število ljudi, v teku pa so pogajanja še za drugi nastop v naši deželi, in sicer sredi septembra v vili Manin. Največji letoviščarski kraj naše dežele, Lignano, pa nam v prihodnjih dneh ponuja še nastope Albana in Romine Power v sredo 19. (zlata dvojica italijanske popevke bo danes zvečer nastopila v Gradežu), Umberta Tozzija v soboto, 22., skupino Gene Gnocchi & The getton boys v ponedeljek 24., Inti illimane 29. ter nastope številnih drugih skupin kot so Caramel, Nazareth, Desertica, Dnager sex, Taiga, Dodi & i monodi, Errata Corrige, Mc2. Sindrome in Società di macinazione.

AWS.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 6.50 Aktualno: Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 10.00) dnevnik 1 9.05 Nad.: Chateauballon 10.05 Variete: Macario, storia di un comico 11.30 Nan.: E' proibito ballare 12.00 Variete: Unofortuna 12.25 Vreme in dnevnik 12.35 Nanizanka: La signora in giallo 13.30 Dnevnik in Tri minute 14.00 Film: Mogambo (dram., ZDA 1953, r. John Ford, i. Clark Gable, Grace Kelly, Ava Gardner) 16.00 Mladinski variete: Bigl. 17.05 Nan.: Il cane di papà 17.55 Iz parlamenta in vesti 18.10 Nanizanka: Blue jeans 18.40 Dok.: Atlante DOC 19.40 Aktualno: Il naso di Cleopatra 19.50 Vreme in dnevnik 20.40 Film: Cimarron (western, ZDA 1960, r. Anthony Mann, i. Glenn Ford, Maria Schell), vmes (22.45) dnevnik 23.30 Športna sreda: boks Galvano-Peralta Dnevnik in vreme 0.20 Danes v Parlamentu 0.50 Rubrika opolnoči	RAI 2 6.50 Nanizanke in risanke 9.30 Rubrika: Verdissimo 9.50 Film: Il segreto del colonello Redl (pust.) 11.30 Kratke vesti 11.35 Nan.: Lassie, 12.10 L'arca del dottor Bayer 13.00 Dnevnik in vreme 13.35 Variete: Videomic 13.45 Nad.: La clinica della Foresta Nera, 14.35 Santa Barbara 15.20 Film: Dio come ti amo (kom., It. 1966) 17.05 Rubrika: Ristorante Italia (vodi A. Clerici) 17.20 Iz Parlamentu in vesti 17.30 Nanizanka: Faber l'investigatore 18.20 Športne vesti 18.35 Nan.: Il commissario Kress, nato vreme 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Film: Arturo 2 - On the rocks (kom., ZDA 1988, r. Bud Yorkin, i. Dudley Moore, Liza Minnelli) 22.25 Aktualno: Mixer 23.15 Nočni dnevnik 23.30 Vremenska napoved 23.35 Ravenna Blues Festival 0.25 Il cappello sulle 23 1.15 Film: I piloti dell'inferno (dram., VB 1957)	RAI 3 7.00 Sat News, danes v kioskih, Televideo 11.45 Film: La fortezza nascosta (pust., Jap. 1958, r. A. Kurosawa, i. Toshiro Mifune) 14.00 Deželne vesti 14.10 Popoldanski dnevnik 14.25 Glasba: Orchestra! 14.55 Koncert za Evropo 15.35 Športg: motokros-VN Finske, 16.00 TGS a corpo libero, 16.30 kolesarstvo 17.00 Film: Idolo infranto (dram., VB 1948, r. Carol Reed, i. R. Richardson) 18.45 Derby in vreme 19.30 Deželne vesti 19.45 Drobci 20.05 Variete: Non è mai troppo tardi (vodi Gianini Ippoliti) 20.30 Film: I ladri (kom., It. 1959, r. Lucio Fulci) 21.55 Variete: Blob 22.30 Dnevnik ob 22.30 22.45 Nan.: Perry Mason - Taglie forti 23.40 Variete: Stasera, chesera! - Za-bum (1965) 0.35 Dnevnik in vreme 1.00 Film: Classe mista (kom., It. 1975)	TV Slovenija 1 10.20 Video strani 10.30 Spored za otroke: risana serija Biskvitki (pon., 5. del), 10.50 Alice v deželi risb (oddaja TV BIH) 11.05 Nadaljevanka: Ambasadorkin soprog (pon.) 12.00 Poročila 12.05 TV dnevnik BIH (pon.) 12.55 Video strani 17.35 Video strani 17.45 Napovednik 17.55 Poslovne informacije 18.00 TV dnevnik 1 18.10 Spored za otroke: Živ Zav 19.10 Risanke 19.20 Napovednik 19.30 Dnevnik, vreme, šport 20.05 Film: Noro zaljubljen (dram., Kan. 1991, r. Robert Menard, i. Remy Girard, Jean Rochefort, Nathalie Gascon) 21.50 Kratki film: Življenjski vzpon (ZDA 1987) 22.15 Dnevnik, vreme, šport in Žarišče 23.05 Napovednik 23.10 Sova, vmes nadaljevanke Nenadni uspehi in S klovni so prišle solze (zadnji del) 0.20 Video strani	TV Koper 16.00 Film: Krik gozda (pust., ZDA 1952, r. Edward Ludwig, i. John Payne) 17.35 Nanizanka: Na kalifornijskih cestah 18.30 Studio 2 mladi 19.00 Vsedanes - TV Dnevnik 19.30 Nadaljevanka: Ryan 19.55 Nan.: Joe Forrester 20.40 Film: Čar divjine (dok., It. 1957, r. Alberto Ancilotto) 22.05 Vsedanes - TV Dnevnik 22.15 Dok.: Sodobna umetnost 22.45 Film: Zgodba o Molly X (dram., ZDA 1949, r. Crane Wilbur, i. June Havoc, John Russell)	RADIO TRST A 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kalendar; 8.00 Kronika; 8.10 Jože Plečnik; 8.35 Glasba; 9.00 New Age; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert; 11.30 Odprta knjiga: Kdaj se bo vam nasmehnila sreča?; 11.35 Kantavtorji; 12.00 Krščansko socialno gibanje na Primorskem; 12.20 Glasba; 12.40 APZ Boris Kraigher; 12.50 Orkestri; 13.20 Folk glasba; 13.40 Simboli in še kaj; 13.50 Country glasba; 14.00 Deželna kronika; 14.10 S festivalov; 14.30 Nepozabne odrske sanje; 15.00 Nadaljevanke; 15.25 Znanj ansambli; 16.00 Šport in rekreacija; 16.30 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Indija srce sveta; 18.30 Potpuri; 19.20 Zaključek.	
CANALE 5 6.30 Aktualno: Na prvi strani 8.30 Nanizanke: Arnold, 9.00 Tutti al college, 9.30 Love Boat - Il misterioso principe indiano, 10.30 La famiglia Bradford, 11.30 I Robinson Kviz: Il pranzo è servito Dnevnik TG 5 13.20 Variete: Non è la RAI (vodi E. Bonaccorti) 14.00 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa) 15.00 Nan.: New York New York - Un caso di cuore 16.00 Otroški varieteji in risanke 18.00 Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna 20.00 Dnevnik TG 5 20.25 Variete: Il TG delle vacanze - Predstavitev 20.30 TV film: Dagli Appennini alle Ande (dram., It. 1989, i. Giuliano Gemma, zadnji del) 21.30 Variete: Il TG delle vacanze 23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) Dnevnik TG 5 2.00 Nočni spored	RETE 4 8.30 TG 4 vesti 9.00 Nan.: Strega pser amore, 9.30 La Tata e il professore - L'auto nuova 10.00 Nad.: General Hospital, 10.30 Marcellina 11.00 Nan.: Balliamo e cantiamo con Licia 11.50 Otroški variete Ciao ciao in risanke 13.00 Nadaljevanka: Sentieri 13.30 TG 4 vesti 13.45 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti) 13.55 Nad.: Sentieri, 14.20 Maria (i. Jorge Martinez), 15.15 Io non credo agli uomini, 15.55 Manuela, 17.00 Ines, una segretaria da amare 17.30 TV 4 vesti 17.45 Aktualno: Lui, lei l'altro 18.20 Kviz: Gioco delle coppie 19.00 TG 4 vesti 19.25 Rubrika o lepoti 19.30 Nad.: Gloria, sola contro il mondo, 20.30 Cristal 21.30 Variete: Una rotonda sul mare (vodita Red Ronnie, Marco Predolin) 23.30 TG 4 nočne vesti 23.45 Variete: Buonasera 0.50 Nanizanka: Lou Grant	ITALIA 1 6.30 Pregled tiska 6.40 Otroška oddaja 9.05 Nanizanke: Il mio amico Ricky, 9.45 La casa nella prateria - Lupi, 10.45 Hazzard - I falsari del bi-fi, 12.00 La donna bionica, 13.00 I ragazzi della terza C 14.00 Odprti studio 14.20 Film: Il giorno più corto (kom., It. 1962, i. Franco Franchi, C. Ingrassia) 16.00 Nan.: Adam 12, 16.30 I giustizieri della città - Una truffa da 750.000 dollari, 17.30 T.J. Hooker - Una figlia per riscatto, 18.30 Riptide - Il seme della discordia 19.30 Odprti studio 19.45 Studio sport 20.00 Nogomet: Pokal Mediterraneo Genoa-Milan-Napoli 23.00 Film: I guerrieri della palude silenziosa (pust., ZDA 1981, r. Walter Hill, i. Keith Carradine) 0.30 Odprti studio, pregled tiska in Studio sport 1.45 Film: Il giorno più corto 3.45 Nočni spored	ODEON 13.00 Risanke 15.30 Nan.: Heidi, Galactica, 15.30 College, Henry & Kip, Quattro donne in carriera 16.30 Nanizanka: Masquerade 17.15 Nad.: Viviana (i. Lucia Mendez), 18.00 Veronica Risanke 19.30 Risanke 20.00 Nan.: Laverne & Shirley 20.30 TV film: Matrimonio a rischio (r. Roberto Talma, i. Silvia Pfeifer) 22.00 News magazine: Telefacts 22.30 Film: Il fantasma dell'opera (dram., 1925, r. Rupert Julian, i. Lon Chaney, Mary Philbin)	TMC 8.30 Nanizanka: Batman 9.00 Risanke: Snack 9.30 Otroški variete 10.30 Nanizanke: Truck Driver, Doris Day Show, I misteri di Nancy Drew 13.00 TMC News - Sport News 13.40 Dok.: Prijateljska narava 14.15 Variete: Amici mostri 15.15 Nanizanka: Autostop per il cielo	TELEFRIULI 15.00 Variete: Vernice fresca 16.00 Kratke vesti 16.15 Risanke 17.30 The World Music Award 18.00 Kratke vesti 18.05 Nan.: Adderly 19.00 Večerne vesti 19.30 Nanizanka 20.00 Dok.: Zgodovina ZDA 20.30 Nan.: Adderly 21.30 Aktualno: Quando l'Italia era di moda (vodi N. Gamberotta) 22.00 Incontro al caffè 22.45 Nočne vesti 23.30 Ena rastlina na dan	RADIO KOPER (slovenski program) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Informacije; 9.00 Souvenir d'Italy; 11.00 Moped show; 11.30 Hladno-Toplo-Vroče; 12.00 Tropicana; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Dance Music; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 16.40 Pesem tedna; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Prijatelja ob jazzu; 19.00 Dnevnik - Prenos RS.
			TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.45 Jutranjik; 8.10 Morfe; 8.20 Block notes; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Hiti; 9.00 Turneje; 9.35 Glasbene želje; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine; 11.00 Iz kulturnega sveta; 12.00 Glasba po željah; 13.30 Pesem tedna; 13.45 Edig Galletti; 14.00 Želja po glasbi; 14.33 Alphabet street; 16.00 Popoldne ob štirih; 16.05 Promocija plošče; 16.20 Kulturni koledarček; 16.50 Rock-slovar; 17.20 Beatless; 17.32 Tropicana; 18.00 Pod senčnikom; 19.00 Spomin iz Italije; 20.00 Nočni program.	RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 21.00 Pogovor z odvjetnikom in Drugi Trst.	

Promet čez mejo na Goriškem po statističnih podatkih mejne policije

Vsakodnevni pretok ljudi z obmejnih pasov nadomešča pomanjkanje turističnega prometa

V zadnjih dveh koncih tedna, ko so v Italiji zabeležili največji prometni val z množičnimi odhodi na počitnice, na mejnih prehodih na Goriškem ni bilo opaziti dolgih vrst. In vendar je promet čez mejo pri nas v stalnem vzponu. Po statističnih podatkih obmejne policije lahko ugotovimo, da je v mesecu juliju letos šlo v obe smeri čez mejo milijon 253 tisoč potnikov. Ta številka je še bolj zgovorna, če jo primerjamo z obračunom za julij lanskega leta, ko so vsega skupaj našli 582 tisoč potnikov. Res je, da je takrat bila komaj mimo vojna ob osamosvojitvi Slovenije, ki je močno zmanjšala pretok ljudi čez mejo in nato terjala kar dolg čas za ponovno normalizacijo razmer. Število prehodov čez mejo v juliju letos pa vsekakor dokazuje, da se je stanje že povsem normaliziralo.

Podrobnejši pregled statističnih podatkov pa nam pove tudi, da

gre porast pripisati predvsem maloobmejnemu prometu: v juliju je šlo s prepustnico čez mejo 726 tisoč upravičencev, s potnim listom pa je potovalo 527 oseb. Med slednjimi je bilo italijanskih državljanov 376 tisoč ali več kot dvakrat toliko kot vseh drugih skupaj (151 tisoč). Občutno manjša pa je razlika v maloobmejnem prometu: našli so namreč 403 prehodov italijanskih in nekaj več kot 322 tisoč slovenskih državljanov. To razmerje je povsem v skladu s povprečjem iz prejšnjih let. Pri združenju trgovcev v Gorici se sicer pritožujejo, da se je v zadnjem času smer nakupov obrnila in da gre vse več Italijanov kupovat čez mejo, vse manj pa prihaja Slovencev v Gorico. Podatki o prometu na meji pa delno zmanjšujejo obseg tega pojava vsaj za julij, ki je sicer mesec razprodaj...

Na mejnem prehodu pri Rdeči hiši včeraj dopoldne: gost vendar tekoč promet (foto Marinčič)

Podpredsednik deželnega odbora Ferruccio Saro na obisku v Medeji

Podpredsednik deželnega odbora Ferruccio Saro je bil te dni na obisku v občini Medea, kjer se je podrobneje seznanil s tamkajšnjo stvarnostjo, skupaj z županom Francom Staculom in člani odbora pa je obravnaval možnosti posega Dežele za razreševanje nekaterih odprtih vprašanj.

Tako so na srečanju veliko pozornosti namenili skorajšnji gradnji plinovodskega omrežja, dograditvi kanalizacije in posegom za celostno ovrednotenje Medejskega griča, za kar si v tem kraju sicer že dolgo prizadevajo.

Župan Stacul se je predstavniku Dežele zahvalil za prispevek za prenovo stare palače Della Torre. Prenovo bodo izvedli v sodelovanju z zavodom IACP iz Gorice. Za prenovo poslopja v samem središču kraja, si že vrsto let prizadeva občinska uprava. Načrt pa je naletel tudi na soglasje in podporo opozicijske KD.

Urniki trgovin pred velikim šmarnom

Združenje trgovcev ASCOM sporoča, da bodo ob praznovanju velikega šmarna, 15. avgusta, vedeli naslednji urniki za trgovine: v petek, 14. avgusta, bodo v pekarnah spekli trojno količino kruha, mesnice bodo odprte tudi v popoldanskem času. V soboto, 15. avgusta, bodo vse trgovine zaprte, razen cvetličarn, ki bodo lahko odprte v dopoldanskem času.

Na veliki šmaren, to je v soboto, bodo lahko odprti vsi javni lokali, četudi imajo ob sobotah obvezno tedensko zaporo.

V ponedeljek, 17. avgusta, bodo lahko (fakoltativno) odprte vse trgovine na drobno.

Goriško združenje trgovcev obenem sporoča, da so njihovi uradi zaprti zaradi poletnih počitnic do nedelje, 30. avgusta.

Ostajajo pa odprti uradi »ASCOM Servizi Srl« ob delavnikih od 9. do 12. ure.

Spričo dejstva, da je veliko trgovin že zaprtih zaradi poletnega dopusta, svetujemo bralcem, naj za nakupe pred praznikom ne čakajo zadnji trenutek, ampak naj poskrbijo pravočasno.

Od jutri dalje pod šotorom na gradu tekmovalni spored, od petka pa filmi dvojice scenaristov Age-Scarpelli

Filmski pregled Amidei s številnimi novostmi

Letos skupno dvajset filmov - Prišli bodo mnogi znani gostje - Bogat katalog, ki ga je uredil Aleš Doktorič

Film "Parenti serpenti" Maria Monicellija bo jutri ob 20.45 na gradu odprl letošnjo 11. izvedbo Filmske nagrade Sergio Amidei. Devet filmov, ki jih je izbrala žirija filmskih delavcev, se bo potegovalo za nagrado za najboljši scenarij, ki jo bodo podelili na slovesnem večeru na gradu v soboto, 22. avgusta. Za ta večer napovedujejo organizatorji prisotnost številnih uglednih gostov. Tako so že zagotovili prisotnost v Gorici igralca in režiser filma v tekmovalni selekciji Michele Placido, scenarist Angelo Pasquini, režiserja Nanni Loy in Emidio Greco, scenarista Age in Scarpelli, katerih filme bomo lahko gledali v popoldanskem pregledu pred večernimi predvajani iz tekmovalne selekcije.

Tekmovanje Amidei, ki ga letos prvič prireja novoustanovljeno istoimensko združenje, ki mu predseduje sen. Darko Bratina, bo z letošnjo izvedbo gotovo opravilo kakovostni skok. Poleg prisotnosti uglednih gostov in bogatejšega sporeda (skupno 20 filmov) je v tem vidiku še najpomembnejši izbor filmov za tekmovalni spored, ki se je otresele komercialnega kompromisarstva prejšnjih let in ponuja letos vsekakor dostojnejšo kakovostno raven. Ob tem naj zabeležimo, da so organizatorji letos prvič pripravili in natisnili katalog s predstavitvijo, kritikami in drugimi podatki o filmih v tekmovalni selekciji ter predstavitvijo opusa ter posameznih filmov dvojice Age-Scarpelli. Zanimivo publikacijo je pripravil in

uredil Aleš Doktorič, znan kot avtor katalogov zadnjih izvedb Film video monitorja.

Spored filmov, ki jih bomo od jutri do konca prihodnjega tedna lahko gledali na gradu, je sledeč. Tekmovalna selekcija:

četrtak, 13. avgusta: "Parenti serpenti", rež. Mario Monicelli, film o vsakdanjih krutostih med sorodniki v malomeščanskem okolju;

petek, 14. avgusta: "Riff-Raff", režija Ken Loach. Film je groteskna komedija, ki se dogaja v Londonu za časa vladanja "železne lady" in je na lani festivalu v Cannesu prejel prvo nagrado mednarodne kritike;

sobota, 15. avgusta: "Il ladro di bambini", režija Gianni Amelio. Izreden uspeh v Cannesu leta 1992, kjer je prejel posebno nagrado mednarodne kritike;

nedelja, 16. avgusta: "Toto le heros", rež. Jaco van Dormael, ki je lani v Cannesu prejel nagrado Camera d'Or za najboljši prvenec in nagrado mednarodne kritike in še štiri Felixe, evropske oskarje;

ponedeljek, 17. avgusta: "Sta fermo, muori e resuscita", rež. Vitalij Kanevski, v Cannesu je film dobil leta 1990 nagrado Camera d'Or;

torek, 18. avgusta: "Una storia semplice", ki je posnet po zadnji knjigi Leonarda Sciasce. Film je režiral Emidio Greco;

sreda, 19. avgusta: "Europa", rež. Lars Von Trier. Film je prejel nagrado žirije v Cannesu leta 1991;

četrtak, 20. avgusta: "The Commitments", rež. Alan Parker. Lepa zgodba o mladih, ki ob igranju glasbe pozabijo na težave;

petek, 21. avgusta: "Le amiche del cuore", rež. Michele Placido. Film je dvignil veliko prahu, ker govori o tabu temi - incestu.

V soboto, 22. avgusta, bo slovesno nagrajevanje in ob tej priložnosti bodo vrteli film "La grande guerra", ki ga je leta 1959 Mario Monicelli snemal tudi v naši deželi. V nedeljo, 21. avgusta, pa bo na vrsti še film "I compagni" prav tako režiserja Maria Monicellija.

Vse filme bodo vrteli pod šotorom na gradu ob 20.45. Za tekmovalni spored (prvih 9 večerov) velja vstopnica 5 tisoč lir, abonma po 35 tisoč lir pa je v predprodaji v knjigarni Antonini. Zadnja dva večera bo vstop brezplačen kot tudi za vse filme hommagea scenarista Ageju in Scarpelliju, ki jih bodo vrteli ob 18. uri v viteški dvorani na gradu po sledečem razporedu:

v petek, 14.8., "Totò e Carolina", rež. M. Monicelli; soboto, 15., "Villa borghese", rež. G. Francioli; v nedeljo, 16., "I soliti ignoti", rež. M. Monicelli; v torek, 18., "Risate di gioia", rež. M. Monicelli; v sredo, 19., "Tutti a casa", rež. L. Comencini; v četrtak, 20., "Signore e signori", rež. P. Germi; v petek, 21., "L'armata Brancaleone", rež. M. Monicelli; v soboto, 22., "In nome del popolo italiano", rež. D. Risi; v nedeljo, 23., "C'eravamo tanto amanti", rež. E. Scola.

Gabrski ribič Julko Florenin ujel kar 14 kilogramov težkega soma

Slovenski ribiči, člani ribiškega društva Vipava, ki deluje v sovedenjski občini, so v zadnjih letih imeli že več priložnosti za praznovanje rekordnih ulovov. Te dni se jim ponuja še ena. Julko Florenin iz Gabrije je včeraj dopoldne na Vipavi pri Dolnjih Gabrijah ujel na trnek res izrednega soma. Riba je namreč dolga kar 120 centimetrov, ko so ugotavljali njeno težo, pa je jeziček na tehtnici pokazal 14 kilogramov. Tako velik som, ki je na Floreninovem domu napolnil celo kopalno kad, je seveda zbudil takoj radovednost sosesčine in mimoidočih avtomobilistov, ki so se presenečeni ustavljali pred Floreninovo hišo na gabrskem trgu, ko se je ponosni ribič nastavljal pred fotoaparate za spominski posnetek. Povedati gre sicer, da to še ni največja riba, ki so jo v zadnjih letih ujeli v Vipavi: rekord še vedno pripada okrog 30 kilogramov težkemu somu, ki so ga prav tako ujeli ribiči domačega društva.

Julko Florenin nam je povedal, da to ni njegov prvi tako srečen ulov: društveni sedež v gostilni pri Brunotu že krasi nagačeni krap, ki je ob ulovu tehtal 11 kg. Tokrat pa soma ne bodo dali "v muzej", ampak si ga bodo privoščili za pojedino.

Na sliki (foto Marinčič) Julko Florenin ponosno razkazuje velikega soma.

Prinesel naj bi jih poslovnež iz Padove

Spet v obtoku ponarejeni dolarji

Po zaplembi 50 tisoč ponarejenih ameriških dolarjev v Sempetru, 3. julija letos, so se na območju Nove Gorice te dni spet pojavili ponarejeni stodalarski bankovci. Količina ponarejenega denarja je sicer tokrat znatno manjša, saj so ugotovili le devet bankovcev po sto dolarjev, zelo hitro pa so ugotovili tudi istovetnost osebe, ki naj bi ponarejeni denar izročila, oziroma hranila.

Po dosedanjih ugotovitvah naj bi bankovce prinesel poslovnež D.P.P. iz kraja Piove di Sacco pri Padovi in z njimi plačal nekatere storitve slovenskemu poslovnemu partnerju. Storitve naj bi plačal deloma v lirah, deloma v dolarjih.

Ponarejeni stodalarski bankovci so bili menda zelo kvalitetni in z različno serijsko številko. Da gre za ponaredek so ugotovili šele ob natančnejši kontroli v banki.

V teku je preiskava, ki jo vodijo italijanske oblasti.

Glede zadeve ponesrečenega poskusa naložbe 50 tisoč ponarejenih ameriških dolarjev v banko, o čemer smo poročali pred dobrim mesecem, velja zabeležiti, da so štiri osebe še zmeraj v priporu in da vsekakor, po dosedanjih ugotovitvah, ni šlo za naivneže. Tako naj bi prijateljica rimskega poslovnega pravočasno uničila (sežgala) večjo količino ponarejenih dolarjev, ki naj bi jih, če bi se prvi poskus posrečil, skušali spraviti na tržišče.

Ena od oseb, ki so v priporu, gre za enega od dveh priprtih Rimljanov, pa naj bi bila vpletena tudi v mednarodno mrežo razpečevalcev mamil. Državno pravdnštvo iz La Spezie je proti njemu izdalo zaporni nalog. Sumijo ga sodelovanja pri tihotapljenju 60 kilogramov kokaina.

Medtem ko je zadeva razpečevanja ponarejenega denarja s preiskovalnega vidika v glavnem zaključena, se, kot kaže, odkrivajo nove dimenzije kriminalne dejavnosti skupine.

Slovenski maturanti iz Argentine

Danes bo v Gorico prispela skupina petindvajsetih maturantov, ožrok slovenskih izseljencev iz Argentine, ki so na obisku v Sloveniji. Zvečer bo srečanje v Katorliškem domu, jutri ob 11. uri pa sprejem na županstvu v Gorici.

Dijaki bodo v dneh bivanja na Goriškem uživali gostoljubje slovenskih družin v mestu in okolici.

Izlet na Sardinijo

Združenje športnih veteranov prireja od 27. septembra do 5. oktobra izlet na Sardinijo z obiskom znanih zgodovinskih spomenikov. Na razpolago imajo še nekaj mest. Informacije in prijave po tel. 32524 in 791096.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Bassi Thea - Raštel 52 - tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRZČU

Občinska 1 - Ul. Terenziana 26 - tel. 482787.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9. uri Anna Bon iz splošne bolnišnice v Trziču, ob 12. uri Mario Quaino iz bolnišnice sv. Justa v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče ter ob 13.15 Anna Verzegnassi iz splošne bolnišnice v Marjanu.

Koliko pozna svetovna javnost bosansko islamsko stvarnost

Čakajoč na prebujanje zavesti ali: Muslimani, kdo ste?

ENA BEGIĆ

Čeprav so bosanski Muslimani v tej krvavi balkanski vojni prišli na sam vrh svetovne medijske pozornosti kot narod, ki nedolžno in naivno zre krvnikom v oči in skrušeno čaka v vrstah za klanje, kot nekoč pacifistični Židje, ni zaslediti odzivov znanstvenikov, zgodovinarjev-etnologov, ki bi pojasnili evropski, zlasti pa ameriški javnosti, kdo sploh so Muslimani na tleh bivše Jugoslavije, kje so njihove korenine, v kakšen kulturni in socialni krog sodijo in, ali so zares toliko različni od drugih, da jih je treba izgnati, pobiti z granatami, zaklati, jih pustiti umreti od lakote v zakloniščih in sovražnikovih taboriščih, od vročine pred carinskimi zapornicami, v zaprtih vlakih, od mraza v bližajoči se zimi?

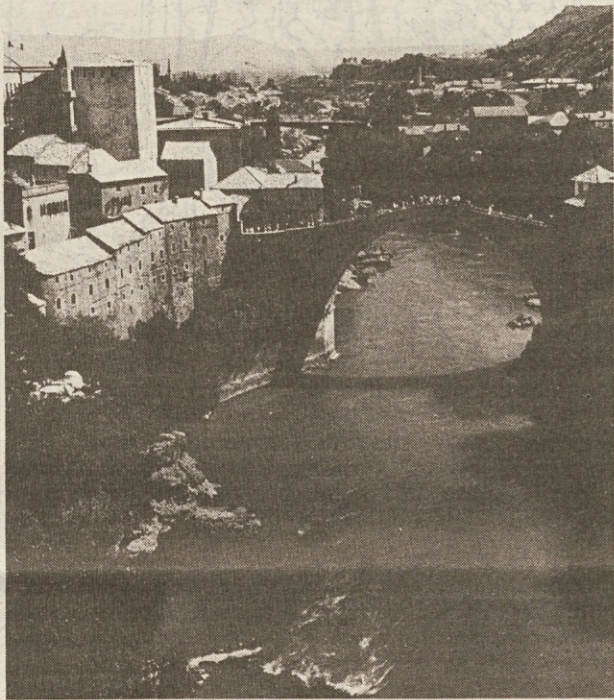
Šele nedavno se je prebudil islamski svet in to zgolj z obtožbami političnih potez evropskih sil. Zakaj tako pozno in samo toliko? Zato, ker islamski svet Vzhoda nikoli ni imel bosanskih Muslimanov za svojo čredo in tudi Muslimani niso imeli vezi s tem delom sveta. Islam, kot vera, ki so jo na Balkan prinesli Turki, je bil tu sprejet kot del velike kulturne tradicije in je v vsakdanjem življenju ljudi sredi starega kontinenta dobil drugačne odtenke. Muslimani torej niso ne Turki, ne Arabci, pa tudi Evropejci ne. Imajo sicer istega boga, a se mu drugače klanjajo.

Ko so Srbi opravili s Kosovom in iz Slovenije na Hrvaško odšli s podvitim repom, so nemudoma prišli na plan s teorijo, da so bosanski Muslimani v resnici Srbi, ki so pod turško oblastjo morali sprejeti Islam. Ta drugačna inačica nekdanje parole bratstva in enotnosti naj bi Muslimane držala ob strani toliko časa, da bi padla Hrvaška. In naivni Muslimani, ali večina njih, je temu verjela. Celo tisti, ki so o zgodovini, srbski in lastni, zlasti tisti krvavi, kaj vedeli, so bili tiho. Hrvatje pa so, seveda, zaigrali na drugo struno, združili so zastavi, muslimansko in hrvaško in na ljudskih zborovanjih pozivali ljudi k enotnosti v boju s sovražnikom, podobno kot v zadnji vojni.

Muslimani kdo ste in kje ste? Na kateri strani? Ali je bolje vprašati, kdo je zdaj na vaši strani? Če bi islamske dežele čutile Muslimane na Balkanu za svoje, bi jim poslali nekaj tisoč mudjahedinov v pomoč, ali pa vsaj orožje. Preprosta rešitev, če ne bi bila naivna. Čeprav namreč ves svet ve za uvožene plačance v hrvaški in srbski vojski, in kljub temu ne reagira, vprašanje ali bi bil brezbrizen do mudjahedinov. In če še naprej sledimo tej logiki, ali bi Amerika in ves razviti svet z vsemi ustanovami in organizacijami, ki v primeru bosanskih Muslimanov tako klavrno delujejo pri vzpostavitvi in ohranjanju reda, miru, demokracije in civilizacijskih vrednot, enako ravnala v primeru, ko bi na mestu Miloševića bil Izetbegović

in bi svoj narod popeljal v sveto vojno. Kako bi se imenoval ta poseg velike Amerike - "balkanska služja" in kako se utegne imenovati odsotnost takšnega posega v bližnji prihodnosti - tretja svetovna vojna? Zaenkrat jo je napovedal znameniti Nostradamus s temi besedai: »Spopad z barbari v črnem Kvarnerju, prelita kri, Dalmacija drhti, veliki Izmael se bo izkrcał, žabe se tresejo zaradi pomoči Luzitanije...« Kot kaže smo že vse doživeli, le veliki Izmael se še ni izkrcał in to bi, zaenkrat, lahko bil le kakšen mogočni vesoljec.

Dejstvo pa je, da svet nikoli v zgodovini ni tako nazorno in neposredno, z vsemi grozljivimi prizori vred, spremljal neke vojne, kot to počne sedaj. In vendar, zdi se, da svetovna javnost doživlja te krvave slike zgolj kot grozljivko, ki sprošča notranje nemire, kot zdravilo za socialno potlačene, v smislu: po svetu je ponekod še huje, kot je moja revščina. Muslimani pa, ki kot redkost sodijo bolj v etnični antikvariat kot v "džihad", hodijo križevo pot pred očmi boga in ljudi, v odrešitev kdo ve katerih duš.

Pogled na sedaj razdejani Mostar (foto Srdjan Živulović)

Izvrsten koncert sklenil

Piranske glasbene večere

IVAN SILIČ

Na zadnjem koncertu Piranskih glasbenih večerov sta gostovala altistka Waltraud Mucher in pianist Karl Ernst Hoffmann iz Graza. Na sporedu sta imela dela H. Wolfa, L.M. Škerjanca, Jakoba Ježa, M. Lipovška, G. Mahlerja, F. Schuberta, L.V. Beethovna in G. Rossinija.

Ne le, da je recital te dvojice bil prvovrsten glasbeni dogodek, torej na visoki kakovostni ravni, za kakršno si stalno prizadeva vodstvo teh večerov in tudi uspeva, kar so potrdili tudi vsi dose-danji koncerti, temveč ima za naše glasbeno življenje še poseben pomen. Kajti izvrstna pevka, ki je po mojem mnenju na pragu uveljavljanja v širših razmerjih umetniškega sveta, je uvrstila v svoj recital kar šest pesmi treh slovenskih skladateljev - Beli oblaki in Slovo od prijatelja L.M. Škerjanca, Pastorale in Na gori J. Ježa ter Točila je čarno vince in Mrkvica, Mrkvica, M. Lipovška. Kakor vse ostale, je tudi te pesmi pela na pamet - v brezhibni slovenščini. Sicer nas nekaj redkih, ki smo jo že lani slišali in spoznali njene kvalitete v Radencih, na Festivalu komorne glasbe XX. stoletja, ko je poleg drugih izvajala tudi pesmi naših avtorjev, se temu nismo čudili. S tem ni le naglasila njihovih vrednot, temveč je potrdila tudi svojo umetniško zavest, svojo sprejemljivost vsega, kar je muzikalno odzivnega, kar je vznemirljivega in prepričljivega. Mislim, da bi njenih interpretacij bila vesela tako Škerjanc kakor Lipovšek, Jakob Jež, ki

je bil tudi na koncertu, jih je bil. Sicer pa je pevka tokrat že drugič posegla v njegov opus, kajti prvič ga je uvrstila v svoj spored že lani v Radencih na omenjenem Festivalu, kjer smo slišali tudi navedeni Škerjančevi in tudi nekaj Lipovškovih. Mislim, da nič manj zaslug v tem pogledu nima tudi pianist Karl Ernst Hoffmann, njen stalni spremljevalec, ki ji je pri tem bil tudi izvrsten sooblikovalec. Plastično izoblikovana so bila tudi ostala dela. Med najbolj muzikalno občutena pa sodita Mahlerjevi Ich ging mit Lust druch einen grünen Wald in Wer hat dies Liedlein erdacht, odzivajoči se v duhovno posebno iztanižanem vzdušju. Pri izvajalcih se je odražalo izrazito intimno ustvarjalno sozvenenje. Edino pri Rossinijevih Mi lagnerò tacendo in La partenza sem pogrešal več lahkotnosti, rekel bi, mediteranske sproščenosti in poleta.

Z ozirom na zgoraj navedeno, mislim, da mi ni potrebno še posebej omenjati, da ima poleg lepega glasu tudi odlično pevsko šolo, izreden spomin, prežeta je s prvinskim muzikalnim občutjem, nazorna in izredno odzivna interpretatorka. Naj dodam še visoko poustvarjalno kulturo pianista, ki je v skladni igri in kreativni zagnanosti prispeval k celovitosti dogajanja in učinkovanja. Moram pa dati priznanje tudi organizatorjem Piranskih glasbenih večerov, ki so uspeli privabiti umetniško tako upadljiva poustvarjalca v Piran. Bil je prelep večer, kar se je odražalo tudi pri poslušalcih.

V Italiji je zadnje čase izšla vrsta knjižnih uspešnic z otroškimi spisi

Otrok in njegov pogled na vero

V italijanskem založništvu beležimo zadnja leta zanimiv pojav, ki doživlja velik uspeh med bralci. Gre za razkrivanje otroškega sveta, polnega naivnosti, ki se ji od-rasli radi nasmehnemo, pa tudi bujne domišljije in miselne svežine ter sproščenosti. Začetnik te posrečene knjižne zvrsti je učitelj iz Arzane Marcello D'Orta, ki je zbral razne spise svojih učencev in jih objavil z vsemi slovničnimi napakami vred v knjigi »Jaz, upajmo, da se izmažem« (lo speriamo che me la cavo). Knjiga je bila takoj po izvidu na prvih mestih najbolj prodanih del v Italiji. Bralce je poleg zabavnih otroških napak pritegnila neverjetna otroška modrost, ki preveva spise. Mnoge sodbje osnovnošolcev iz Arzane pretresejo odraslega človeka s svojo nedolžnostjo in pristnostjo, ki ju človek z odrasčanjem neizprosno izgublja, predvsem pa s

Cankar v furlanščini

V Vidmu so predstavili zadnjo knjigo zbirke svetovnih klasikov v furlanščini, ki jo izdaja »Clape Cultural Acui-lee«. Gre za dvanajst črtic Ivana Cankarja, ki jih je prevedel Giovanni Nazzi, uvod pa napisal Marijan Breclj. Doslej je v furlanski zbirki izšlo že 25 del. V furlanščino so namreč prevedli Moliera, Becketta, Perraulta, Whitinga, Danteja, Hemingwaja, Brechta, Panitza, Conan Doyleja, Pirandella, Čehova, Shakespearea, Garcio Lorco, Ionesca, Bernanosa, Andersena, brata Grimm in Goetheja.

Uveljavljanje slovenskega slikarja Dušana Kirbiša

Prodor v londonski Barbican Center

JIRI BEZLAJ

V galeriji londonskega Barbican Centra je razstavil svoje novejše slike Dušan Kirbiš, eden izmed najizrazitejših predstavnikov generacije, ki je v osemdesetih letih zavzela našo likovno sceno.

Navadno slovenskemu umetniku ni najlažje priti do razstave v tujini. Spominjam se izjave naše slikarke, ki je pred leti razstavljala v Londonu. V nekem intervjuju je povedala, da je za organiziranje razstave, zbiranje sponzorjev in podobne opravke porabila nekajkrat več časa in energije kot za ustvarjanje razstavljenih slik. V tujini večinoma stroškov ne krije galerija, temveč sam avtor. »Darežljivost« naših galerij je sicer koristna ne le umetnikom, temveč širjenju likovne kulture nasploh, saj z izdajo kataloga in kritjem vseh stroškov privabijo včasih kakega pomembnega tujega umetnika, ki sicer ne bi imel nikakršnega interesa za razstavljanje pri nas, za našo publiko pa je velik dogodek videti njegova dela. Naši umetniki so, nasprotno, v veliko slabšem položaju, kar se tiče razstav v tujini. Kirbiševo razstavo je denarno podprl Republiški sekretariat za kulturo in Sekretariat za kulturo občine Ptuj, nekaj so prispevali sponzorji, a vendar je vse to pokrilo le del stroškov.

Razstava bi morala biti že lani ob enakem času, a zaradi vojne v Sloveniji so prireditelji premaknili termin za eno leto. Menagerji Barbican Centra so se s Kirbiševim slikarstvom seznanili med njegovim triletnim bivanjem v zahodnem Berlinu, kjer je kot štipendist DAAD študiral pri tudi pri nas dobro poznanem Baselitzu, po njegovem odhodu z Akademije pa pri prav tako pomembnem slikarju Hödickeju. Slednji

mu je celo odkupil tri slike in mu tako omogočil podaljšanje bivanja v Nemčiji.

V slikarstvu Dušana Kirbiša se srečujejo in prepletajo tri tendence: ekspresivnost, konceptualnost in želja po reševanju čisto likovnih, ali bolje, čisto slikarskih problemov. Čeprav bi se zdele v časih klasičnega modernizma skoraj nezdružljive, žive v Kirbiševih slikah v povsem naravnem in nemoteno sožitju, tako da ena drugo podpirajo in dopolnjujejo. Enako neobremenjeno in svobodno uporablja prav vse likovne elemente, ne sprašuje se o poreklu svojega repertoarja oblik. Preko uničene, opustele, na smrt žalostne krajine si privoščijo napisati grafite z zidov vlemest in se na ta način poigra z dvojnostjo navidezne globine slike in dvodimenzionalnosti površine platna. Ali pa preko krajine z grobimi potezami čopiča nariše okno in tako na simbolni ravni ironizira slikarsko iluzijo. Kajpak tu ne gre za realistično pokrajino, temveč za z robustnimi, včasih vehementnimi, včasih nervoznimi in skoraj nerodnimi potezami čopiča in temračnimi, zamolklimi barvami ustvarjene asociacije na nekatrše spominske pokrajine otroštva, polne melanholije in nostalgije. V to, za podalpski temperament tako tipično občutje so včasih vnešeni tudi razpoznavni emblemi slovenstva (vaška situla, knežji kamen, asociacije na Petkovškovo, za slovensko umetnost skoraj kultno sliko Doma itd.).

Kirbiševo slikarstvo je globoko prizadeto in angažirano odzivanje občutljivega in skeptičnega intelektualca na impulze, sprejete bodisi iz stvarnega sveta ali pa iz literature, filma in filozofije. Z mnogopomenskim slikarskim jezikom suvereno nagovarja gledalca in ga postavlja pred temeljna vprašanja umetnosti.

sam D'Orta. Njegovo slikovito pripoved, prežeto s posebno duhovitostjo, preveva neko pravadno sprejemanje trpljenja kot neobhodno danost, ki jo je treba pač prenašati, pomožnosti z nasmeškom na ustih. »Veliko je ljudi, ki bi jih naredil za svetnike«, piše drug šolarček, »na primer Totoja, ki vzbuja smeh in osrečuje tudi nesrečne otroke«. Iz spisov vre tudi mučna zavest o žalostnih dogajanjih vsakdanjega življenja, kot iz spisa otroka, ki ugotavlja, da je Jezus naredil toliko čudežev, »enega čudeža pa ni naredil - ni rešil mojega brata pred drogo«.

Tudi Albanesejeva išče prek otroških odgovorov neki drugačen stik med svetom doraščajočih in odraslih ljudi. S svojo knjigo ne išče lahkotnih komičnih efektov, ki jih vzbujajo denimo slovnične napake, pač pa želi prikazati, kot piše v uvodu knjige znani jezikoslovec Tullio De Mauro, »neizprosno in nekoliko paradoksalno logiko, ki se sproži v otroku spriču vere in njenih skrivnosti«. Verski predmet postane skratka predmet še nemiromirjene otroške radovednosti, ko želi otrok razumeti, razvozlati in racionalizirati skrivnosti, pred katerimi se znajde. In tako se najdemo pred neverjetnimi odgovori, kakršne je zbrala Albanesejeva v svoji knjigi. Na primer : »Če je Marija Božja mati in če je Bog Jezusov oče, potem je Marija Jezusova babica«, ali pa »nekdo, ki je bogat, lahko razširi šivankino uho, da more velblod skozenj«, in še »Jezus je sin treh oseb, dveh moškega in ene ženskega spola, Boga, Jožefa in Marije«. Neverjetna otroška logika se kaže tudi v naslednji trditvi enega od otrok iz Spoleta: »Jezus je bil najsrečnejši otrok na svetu, sicer bi se ne rešil pred Herodom«.

D.K.

Ivan Pregelj

TOLMINCI

XXXI.

Nad Gorico

Podsedi je šla napeta vrv od Šavlijeve kovačije čez cesto h Kobalovi krčmi. Kadar so prišli ljudje mimo, so vprašali zakaj, obstali, nato vstopili pri Gregorju in kropili. Mnogi so obsedeli v hiši, da počakajo na pogreb. Nihče jih ni silil naprej. Drugi pa so nadaljevali pot v večjih in manjših skupinah proti Ročinju do Solkana, kjer se je imela zbrati po dogovoru vsa kmetiška vojska. Mrtvega grofovega uradnika pa je zapeljal v ponedeljek zjutraj kmet iz Ušnika — pri hiši so rekli „pri Hudiču“ — v Tolmin. Nekako isti čas, ko je mož pripeljal mrliča, so se vzdignili kmetje z Vidučevim na pot. Do Čiginja so šli v sprevedu sami moški. Šele potem do Volč se je nateklo žensk in otrok.

Mohor Kacafura v Tolminu se je bil komaj zavedel po prvi grozi, ko je videl mrtvega mladega sodnikovega nečaka; zdaj je zvedel, da gre temna množica kmetov od Ušnika na Volče. Verjel je, da se vračajo v Tolmin in bodo padli nadenj. To je bilo staremu biriču dovolj. Kar nič se ni več pomišljal, pospravil je svoje malo bogastvo, nepotrebnih cunj sploh ni imel, ker ni bil ničemuren, in jo brez slovesa, brez odpovedi pri grofu mahnil na Modrej, mimo Stopca na Bačo, Idrijo in Slap. Od tu je hotel čez Čepovan in Grgar v Gorico. O tej poti je sodil, da bo mirna.

Do smrti upehan je prišel na Vrata in prenočil pri Občnarju. Našel je le ženo, otroke in starega deda doma. Dal si je sreči kakor je bil gosposki človek vešč in navajen, delal se je silno vljudnega, kar mu je kaj pristajalo. Na tihem si je seveda mislil, kako žalostno bi se utegnilo obrniti, če bi stopil ta ali oni uporni človek v hišo, ki ga pozna. Imel je srečo. Bilo ni nikogar in za dober sprejem se je skušal Mohor Občnarici vsaj na ta način skazati hvaležnega, da je jemal po vrsti njene otroke na kolena, da so jahali in je Mohor pel prečudno pesem v tujsem jeziku, ki je malim ugajala in so si kmalu zapomnili odpev: »Pulver und Blei, alles entzwei,⁽¹⁾ hurra!« Drugo jutro, ko se je bil naspal in odpočil, je šel Kacafura čez Čepovan in Grgar. Nepoznan je hodil spod Čepovana do Grgarja z upornimi kmeti od Lokev in Lokavca. Bili so dobrodušni ljudje, dasi so imeli težke opalike, palice strahotno podkovane z žebli in kosci železa. Imel je Mohor namen sploh potovati z njimi do Solkana. Tako varnega se je čutil med njimi. Pa je začel pešati, a ljudje niso mogli čakati.

Prav tisto noč, ko je bežal Mohor čez Idrijo na Vrata, so podvizali s Tolminskega po drugi poti proti Gorici Thurnovi hlapci ali bravi, ki jih je bil prevzel Bandel in prepustil Karmelu. Da bi se izognili kmetom v Solkanu, so šli čez Vrhovlje in Brda. Bili so sicer odločni, če je kazalo zaslužiti, zastonj se meriti s kmeti, se jim ni ljubilo. V Ročinju namreč jim je bil prihajal naproti birič, ki je izgubil Podsedi svojega gospoda, in jih vrnil. Karmel jih je bil vnaprej plačal in napojil. Zastavil jim je v kanalu pot. Smejali so se mu in ga rahlo potisnili v stran, da se je moral povleči zanj njegov

Ilustriral Klavdij Palčič

močni hlapec. Zavalil jim je nato sod vina na cesto, da bi čakali, ostali in bdeli. Bravi so pili in razsajali do polnoči. Po polnoči so utihnili in pospali. Ob treh je pogledal Karmel skozi okno, ali so še tu in so bili. Ko je pogledal ob štirih, je videl enega samega, ki je spal na klopi pred hišo. Še ta je bil le njegov lastni hlapec.

V Solkanu se ujemata soška in čepovanska pot. Od polnoči dalje je bilo na prvi in drugi cesti zgodnjih potnikov. Pred Solkanom na bregu pri cerkvi svetega Roka so se ustavljali. Ko se je zdanilo, je bilo ob cerkvi do tri sto mož. Solkanci so odprli krčme, ki so jih ljudje takoj napolnili. Tokrat je prišel po opravkih v Solkan mesar Janez Pavšič iz Kronberga. Slišal je, da so prišli ljudje delat obračun z Bandelom. Poslušal je, ni skoraj verjel. Potem pa se je razgrel in vzkliknil:

»Kdo gre z mano? Ni daleč. Sod vina dam, ni mi ga žal, da ste le prišli in da boste obračunali.«

Nekako trideset žejnih je našel in jih vzel, češ da se kmalu vrnejo. Medtem je čas pohajal. Ljudje so napolnili farno cerkev, ko je pozvonilo k maši. Drugi so posedli po bregu, počivali, si kuhali in kurili. Okoli devetih je bilo, ko so nekateri pokazali po cesti proti Dolgi njivi. Samoten jezdec je podil proti Solkanu. Bil je birič, ki je vrnil Thurnove hlapce, sam, pa vendar dokaj odločnejši kot oni v družbi. Na konju si je upal priti skozi kmete in si zaslužiti nagrado za nujno vest v Gorici. Kmetje v Solkanu so mu zastavili pot in prijel konja za vajeti.

»Kam?« so vprašali.

»V Gorico,« je povedal. Bili so Čepovanci, ki so ga prijeli.

»V Gorico ne greš. Ali si birič?«

»Nisem. Kanalskega fajmoštra hlapec sem. Po padarja grem.«

Po padarja naj le gre, so rekli in ga pustili. Pognal je konja.

»Drži ga,« je zavpil tedaj nekdo iz prve krčme.

»Naj gre po padarja,« so klicali oni drugi. Jezdec je unesel pete.

»Hudiča gre po padarja,« je zavpil mož v gostilni in začel ljudi nemarno grditi. »Tolminskega grofa birič je. Vam bodo kmalu padarja poslali iz Gorice, tepci!« Bil je Skoračnikar. Še dalje je vpil. »Šime Golja, ki mi je v žlahti, pa se štuli, da bo našo vojsko vodil, pa takile soldati, ki še biriča ne ločijo, to bo punt! Prav je, da se žalostno držiš, da bi dejal, da se boš kmisal, moj ljubi Lapajne.«

»Mir daj,« je rekel mrko Valentin Skoračnikarju. »Saj nisi več trezen.«

»Ne obrekuj,« je odvrnil Golja. »Kaj če nisem! Za vojsko je treba krepčila. Bolje vidiš pa boli te ne, kadar te udarijo. Nekaj me boš pa tudi ti varoval, če bom preveč kolovratil, ki kakor ljubosumna ženska za menoj si-liš, dasi si tvoje službe prav nič ne želim, da ti po pravici povem, Nadloga pilakarska.«

»Ali sem strupen, da me ne maraš,« je vprašal Lapajne.

»Strupen?« je iskal zmedeno Golja. »Ne, strupen nisi.« Igrala mu je porogljiva beseda na ustnih. Valentin jo je slutil in ga zgrabil naglo za roko, da je oni zavpil:

»Tak, daj mir. Saj nimaš prstov, kremplje imaš.«

Lapajne ga je izpustil.

»Kremplje imaš!« je ponovil Skoračnikar namigovanje.

»Tišaj!« je velel ostro Lapajne. Res je pogledal Golja vstran in

začel govoriti čez mizo s čepovanskim Podgornikom. Lapajne se je umiril in zrl mrko predse. Zdaj pa zdaj ga je nekaj streslo kakor mrzličnega človeka. Ljudje so vstajali in odhajali. Drugi so vstopali. Golja ni vstal in Lapajne se ni odmaknil od njega. Bal se je njegovega jezika, da ni bi gobeždal, kako je birič Tonin kradel...

Dogodek s tolminskim biričem, ki so ga pustili mimo, je vznemiril ljudi. Sklicevali so se po krčmah in po vasi, naj drže skupaj in se ne potepajo. Nejevoljno so mrmali na tiste, ki so odšli s Pavšičem v Kromberg. Polagoma so se skoraj vsi stekli nazaj na pokopališče pri cerkvi svetega Roka. Posedli so po grobeh in nizkem zidu. Mlajši so lezli više v breg. Nekateri so se povzpeli celo v zvonove in opazovali goriško polje onstran Solkana. Tisti, ki so bili veščji, so kazali drugim kraj in ga tolmačili. Ker se ves predpoldan ni zgodilo nič posebnega in so se s cest stekali vedno novi potniki, je minila ljudi prvotna tesnoba.

Tedaj je zazvonilo poldne. Morjak je nesel glasove zvonov od goriške strani, od Svete Ane nad Krombergom, iz Solkana in od Šent Mavra onstran Soče pod golim gruščem Valentinove gore. Prečudno se je zililo to zvonjenje v eno samo pesem, ki je trepetala, glušela pa zopet šumela, kakor je že potegnil veter, in legala skoraj otipljivo nad sončno ravan, ki je gnala čudno zgodnje pomladno cvetje, kakršnega hribovci in gorjani doma niso bili vajeni. Pod vplivom te pobožne pesmi zvonov je začutilo marsikatero preposto srce lepoto kraja, vremena in sonca, ki so v njem rdela nizka, cvetoča mandljeva drevesa. Zasanjalo je srce preko ravni, ki jo je ostro zaslanjala sivorjava črta goriške-

ga mesta, Stara gora s Kostanjevico, grad, mestne strehe, cerkveni zvoniki jezuitske cerkve, nižinski svet navzdol v svetlo Furlanijo. Pevma, Kalvarija, Majnica in Brda visoko gori v Števerjan. V dolini je bilo že odzvonilo, ko se je stoprv oglasil zvon s Svete gore. Temni, bronasti glas je padel vse drugače v čutnice in čustvo kot zvonjenje v ravnini. Kot da jim je ta glas neskončno bolj znan in domač, je bilo ljudem. Ozrli so se proti cerkvi Matere božje vrhu kraških golih vrhov. Še enkrat so se ljudje odkrili in molili. Bilo jim je pri srcu toplo, drago, neposredno. Vsi so zmedeno čutili eno: da se začanja pravzaprav šele tu gori v bregih pri romanski cerkvi njihov domači svet. Do tam so hodili na božja pōta. Kako neskončno lepše so se jim zdaj zazdele tiste poti mimo te, ki so jo napravili prejšnjo noč v lepo ravan, ki jih je odvrčal kot tuja, mrzla, grozeča in sovražna. V čudnem molku so šli vsak za svojimi mislimi. Prva boleš je segala v duše. Žalost vseh hribovcev in preprostih ljudi. Občutili so domotožje. Tedaj so zaklicali s stolpa nad njimi:

»Iz Gorice gredo!«

Tri sto rok je mahoma zasenčilo oči. Vseprek so ponavljali:

»Gredo, gredo.«

Ljudje so se trenutno razgibali. Nekateri je prevzela groza, da so zbledeli in trepetali. Taki, ki so bili sicer sami svoji, tihi, so postali prečudno zaupljivi. Nagovorili so soseda in če jih ni poslušal, vprašali prav takisto drugega. Nekateri so vidno hlinili mirnost, še drugi bojevitost; ti so rinili nekam naprej, drugi dvigali grozeče svoje orožje.

»Ali jo vidite,« je vihtel mlad fant gorjačo. »To je opalika! Kogar z njo pošlatam, ne bo več jamral, da ga zobje bole.«

Nekateri so se mu smejali, drugi so pritrdjevali.

»Hentajte! Jim bomo dali vetera, kaj?«

Nekateri so se napotili onim naproti, ki so prihajali po cesti od Dolge njive. Mahali so jim s klobuki naproti in vpili:

»Hitite, možje, da nas bo več. Iz Gorice gredo nad nas!«

Res so oni podvizali in začeli hiteti, da so prišli znojni in zasopli k zbranim, prav tedaj, ko so tisti, ki so prišli od Gorice, obstali pred Solkanom.

»He, Martin Munih,« je vpil Skoračnikar, »med prve siliš, pa bi bil kmalu zamudil!«

»Da le nisem,« je odvrnil Martin in pogledal proti Gorici. »Kje pa so?«

»Tam,« mu je nekdo pokazal. Munih je napejal vid.

»Petnajst konj bo splaz,« je rekel nato, »dvakrat toliko jih hodi pa peš. Vojaki so. Ali menite, da nas užugajo?«

»Naj le poskusijo,« so rekli nekateri. Martin je še vedno gledal v daljavo in dejal:

»Obstali so pa s konj poskakali. Bi rad vedel, kaj bo zdaj. Bodo za prvo kaj pošte poslali. Pogledal je po ljudeh in jih štel. Prikimal je, nato pa je rekel: »Tu jih ne bomo čakali, če nas mislijo napasti. Svet kraj so grobovi, pa kaj neprimerno bojišče. Postavili se bomo pred zid.«

(se nadaljuje)

(1) Pulver und Blei, alles entzwei: najbrž stara vojaška koračnica; dobesedno: Smodnik in kroglja, vse po tleh!

Na včerajšnjem velikem atletskem mitingu v Monte Carlu

A. Benvenuti odličen

MONTE CARLO — Včerajšnji atletski miting v Monte Carlu, na katerem je nastopilo kar 65 atletov in atletinj, ki so osvojili odličja na OI v Barceloni, je nvrget nekaj zelo dobrih rezultatov.

V središču pozornosti je bil tek na 100 m, na katerem se je uveljavil Carl Lewis pred presenetljivim predstavnikom SND Savinom. Odlično pa se je odrezal Italijan Andrea Benvenuti (na sliki AP), ki je zmagal na 800 m z odličnim časom 1:43,92 in tako potrdil odlično formo iz Barcelone, kjer je bil peti. Benvenuti je premagal celo Kiproticha, ki je na OI osvojil srebrno kolajno.

Na sinočnjem mitingu se je za slab nastop na OI oddolžil Sergij Bubka, ki je sicer v skoku s palico zmagal s 5,90 m, nakar pa je zaman naskakoval svetovni rekord na 6,12 m.

REZULTATI MOŠKI

400 m ovire: 1. Young (ZDA) 47,60; 2. Graham (Jam) 48,22; 3. Matete (Zam) 48,33. **400 m:** 1. S. Lewis (ZDA) 44,62; 2. Valmon (ZDA) 44,83; 3. Morris (Tri) 45,26. **200 m:** 1. Fredericks (Nam) 20,18; 2. Regis (VB) 20,28; 3. Bates (ZDA) 20,29. **100 m:** 1. C. Lewis (ZDA) 10,15; 2. Savin (SND) 10,21; 3. Mitchell (ZDA) 10,28. **110 m ovire:** 1. Jackson (VB) 13,12; 2. McKoy (Kan) 13,23; 3. Dees (ZDA) 13,24. **800 m:** 1. Benvenuti (It) 1:43,92; 2. Kiprotich (Ken) 1:44,14; 3. Nkazanyapi (Bur) 1:44,65. **5.000 m:** 1. Chelimo (Ken) 13:10,46; 2. Martins (Fr) 13:14,47; 3. Barrios (Meh) 13:21,40. **Višina:** 1. Sotomayor (Kuba) 231 cm; 2. Kemp (Bah) 231 cm; 3. Partyka (Polj)

224 cm. Kopje: 1. Železni (ČSFR) 82,28 m; 2. Vihliamsson (Isl) 82,26 m; 3. Kinunnen (Fin) 81,96 m.

ŽENSKÉ

400 m ovire: 1. Ledovskaja (SND) 53,55; 2. Farmer-Patrick (ZDA) 53,60; 3. Ponomarjeva (SND) 54,31. **200 m:** 1. privalova (SND) 22,07; 2. Ottey (Jam) 22,08; 3. Percec (Fr) 22,29. **Disk:** 1. Korotkevič (SND) 69,30; 2. Wludda (Nem) 28,20; 3. Marten (Kuba) 67,42. **1.500 m:** 1. Romanova (SND) 4:00,91; 2. Dorovskik (SND) 4:01,17; 3. Kremilova (SND) 4:01,28. **400 m:** 1. Brizgina (SND) 49,63; 2. Stevens (ZDA) 50,46; 3. Richards (Jam) 50,67. **100 m ovire:** 1. Freeman

(Jam) 12,83; 2. Martin (ZDA) 12,84; 3. Tolbert (ZDA) 12,84. **Daljšina:** 1. Drecshler (Nem) 7,33 m; 2. Kravec (SND) 7,17 m; 3. Ninova (Av) 6,87.

Fidel Castro: uspeh »revnih«

HAVANA — Kubanski predsednik Fidel Castro je v Havani sprejel tekmovalce, ki so se vrnili z OI v Barceloni in je bil seveda navdušen nad njihovimi dosežki. Fidel Castro je ob sprejemu dejal, da je kubanska zmaga »zmaga revnega tretjega sveta nad imperializmom in aroganco velesile«. Kritiziral je obenem tudi ameriško »sanjsko ekipo«, ki je šla na OI, le da bi uveljavila svojo nadmoč in aroganco.

Odstavljen trener Katrin Krabbejeve

BERLIN — Športno društvo Neubrandenburg je odslovil Thomasa Springsteina, trenerja nemške sprinterke Katrin Krabbe, ki je bila izločena z OI zaradi dopinga. Prav njen trener si je tudi prevzel vso odgovornost pri tej »žalostni zadevi«. Klub pa ga je seveda odslovil.

Zmelik izgubil zlato medaljo

BARCELONA — Olimpijski zmagovalc v deseterboju, Čehoslovak Robert Zmelik je pozabil v nekem taksiju v Barceloni zlato medaljo. Pošteni taksist pa je odličje izročil olimpijskemu odboru, ki ga je nato vrnil Zmeliku.

Južna Afrika na kvalifikacijah

ŽENEVA — Južna Afrika se bo lahko udeležila kvalifikacij za svetovno nogometno prvenstvo leta 1994. Odločitev je sprejela mednarodna nogometna zveza. Južna Afrika bo nastopila v D skupini z Nigerijo, Kongom in Libijo.

Le »under 23« na OI

ZUERICH — Čeprav se nogomet na barcelonskih olimpijskih igrah ni preveč »obnesel«, saj je bil v senci ostalih športnih disciplin, pa je mednarodna nogometna zveza (FIFA) včeraj sklenila, da bodo tudi na olimpijskih igrah v Atlanti leta 1994 lahko nastopili le nogometaši »under 32«.

Sekretar FIFA Joseph Blatter je nato še izjavil, da se zdravstveno stanje predsednika havelagneja izboljšuje. Kot je znano, so Havelangeja iz Barcelone pripeljali v neko bolnišnico v Zürich, ker se je zardi prehude vročine počutil slabo.

Slovenci v Barceloni povsem zadovoljili

Olimpijski ogenj na štadionu Monjuic nad katalonsko metropolo je ugasnil, v vseh olimpijskih zastopstvih bodo zdaj začeli pretresati bilance uspehov in neuspehov. Iz Barcelone so se v ponedeljek z vladnim letalom vrnili še zadnji slovenski športniki, veslači z Bleda, ki so v dvojcu in četvercu brez kramarja osvojili obe bronasti kolajni, prvi, s katerima se ponša samostojna Slovenija. Že na letališču Brnik so postavnim mladeničem, ki so sodelovali na nedeljski zaključni slovesnosti OI 92, priredili imeniten sprejem, sprejema v gorenjskem biseru pa skoraj ni mogoče opisati.

Prav Blejci so prispevali odločilen delež, da se je slovensko olimpijsko zastopstvo z iger XXV. olimpiade v Barceloni vrnilo z zelo ugodno bilanco, saj so v luči obeh bronastih kolajn dobili ustreznejšo težo tudi drugi vrhunski dosežki slovenskih športnikov na olimpijskih tekmovališčih. Zares v vseh 11 športnih panogah, v katerih je nastopilo 35 slovenskih športnic in športnikov, ni manjkalo tudi spodrsrlajev, zagotovo pa bi se v Olimpijskem komiteju Slovenije lahko mirnega srca odpovedali vsaj »promocijskemu« nastopu moške in ženske teniške dvojice, ki niti po sposobnosti niti po pripravljenosti nista sodili na igre. V celoti gledano pa je barcelonska avantura za slovenski šport minila uspešno, za slovenske športnike celo najuspešnejše doslej.

Med tiste, ki jih je ob sijajnih blejskih veslačih treba najprej omeniti zagotovo spadajo plavalec, ljubljancem Igor Majcen, ki je bil odlični šest v finalu na 1500 m, kakakaša Marjana Štruklja iz Soških elektrarn, ki je enako uvrstitev dosegel v Slalomu s K-1, in Raymond Debevc, najboljši strelec na svetu v letu 1991, član ljubljanske Olimpije, ki je sicer na svojih tretjih igrah vnovič ostal brez kolajne, a je bil z mk puško v disciplini 3X40 šest, z zračno puško pa deveti. Na deveto mesto sta se uvrstila tudi atlet Borut Bilač iz Postojne (član IBL Olimpije) v skoku v daljavo in kajakaš Albin Čizman iz Tacna pod Šmarno goro, medtem ko je bil Boštjan Žitnik s kanujem deseti.

Kljub nekaterim spodrsrlajem na posameznih regatah je treba ugodno oceniti tudi olimpijski nastop jadralcev Mitje Kosmine in Gorana Sosiča iz Kopra, ki sta v razredu »leteči Holandec« pristala na 12. mestu, v spomin pa bo šlo njuno sijajno slovo od OI 92, ko sta v zadnji regati gladko ugnala vse tekmece. Nič manj uspešen ni bil mariborski surfer Stojan Vidakovič, ki se je v deskanju uvrstil na zavidljivo 11. mesto. Tako naši jadralci kot drugi člani slovenskega zastopstva, so bili veseli zelo lepega uspeha zamejske jadralke Ariane Bogatec v razredu Evropa.

Poleg Boruta Bilača velja dokaj ugodna ocena tudi za nastop obeh atletinj, čeprav sta obe izčrpali predvsem psihične moči v kvalifikacijah. Skakalka Britta Bilač se je uvrstila v finale skoka v višino, kjer je bila nato 15. Brigita Bukovec pa je zastavljen cilj izpolnila z uvrstitvijo v polfinale teka na 100 m z ovirami in nastop končala na 17. mestu.

Veliko smole je imel na igrah najboljši slovenski telovadec Lojze Kol-

Britta Bilač, finalistka v skoku v višino

man, ki je prav na svojem najboljšem orodju - na krogih - že pri obveznih vajah napravil usodno napako, tako da ni imel več nobenih možnosti za morebitno uvrstitev v finale na tem orodju, nato pa je pri poljubni sestavi zgrešil prav svoj znamenito prvo »kolmana«, po kateri ga pozna od nedavna ves gimnastični svet.

Praznih rok so v slovenskem olimpijskem zastopstvu dokaj po pričakovanju ostali judoista Štefan Cuk in Filip Leščak iz Sl. Bistrice, lokostrelec Samo Medved iz Ljubljane, ki se za las ni uvrstil med najboljših 32, ki so nato merili po izločilnem sistemu do zmagovalca, namiznoteniška igralka Poloma Frelih iz Kranja ter teniški dvojici Mariborčanka Tina Križan in ljubljancanka Krin Lušnic ter igralka Iztok Božič iz Maribora in Blaž Trupej iz Medvod. Medtem ko je Frelihova v svoji predtekmovalni skupini od teh dobila vsaj eno partijo, drugo z drugim pa je nabirala tudi dragocene izkušnje, pa sta bili naši dvojici »odpisani« že v naprej.

Omeniti je treba še nastop Valterja Bonče na cestni dirki posameznikov. Naš najboljši kolesar na progi ni mogel računati na pomoč nobenega od tovarišev, saj je strokovni svet Športne zveze Slovenije dokaj presenetljivo, kljub dobrim rezultatom naših kolesarjev minulo pomad, predlagal za nastop na OI 92 enega samega kolesarja, kaj je bila prav gotovo največja napaka pri izbiri slovenskih olimpijcev za Barcelono 92. Vseeno se je Idričan, ki tekmuje za ljubljansko Astro, z dvojno licenco pa hkrati v Avstriji, odlično držal, vendar je v predzadnjem krogu po zelo aktivni vožnji za hip spregledal napad Italijana Casartellija in Litvanca Ozolsa, svoje pa je opravila še vročina in osamljenost, ko je moral sam spremljati vsako potezo favoritov. Tako je bil nazadnje na cilju z glavnino, a je vendarle opozoril na svoje velike sposobnosti.

Barcelona 92 je po športni plati zakrožila promocijo samostojne Slovenije. Uspešno in dovolj odmevno, v prihodnje pa bomo tudi Slovenci na olimpijske igre potovali zgolj s športnimi cilji.

OTO GIACOMELLI

Po obtožbah Matarreseju

Luigi Angolin dal ostavko

BASSANO DEL GRAPPA (VICENZA) — Bivši mednarodni nogometni sodnik Luigi Angolin, star 49 let iz Bassana del Grappa, je včeraj dal ostavko od AIA (zveza italijanskih nogometnih sodnikov) in se predvsem znesel na predsednika italijanske anogometne zveze Matarreseja.

Po Angolinijevem mnenju je prav Matarrese kriv, da ga niso potrdili za predsednika, ki določa sodnike v C ligi. Angolin je tudi vrnil sodniško izkaznico, ki jo je imel več kot 30 let.

Angolin je obtožil predsednika italijanske nogometne zveze zlorabe oblasti, arogance in je še dodal, da njegov boj ni končan. Nadaljeval ga bo izven »nogometne palače«.

Luigi Angolin je bil državni nogometni sodnik od leta 1961, od 1977 do 1990 pa je bil priznan mednarodni sodnik.

Po včerajšnjem sestanku vseh »zainteresiranih« v Zürichu

Argentinski as Maradona bo spet zaigral za Napoli?

ZUERICH — Sedaj je vodstvo Napolija, ki bo moralo nekaj ukreniti z maradono. To je izjavil včeraj po kar štiriurnem sestanku v Zürichu menadžer argentinskega asa Marcos Franchi s predstavniki Napolija.

Franchi je včeraj predstavil dva pismena predloga odbornikom mednarodne in italijanske nogometne zveze. V prvem predvideva možnost povratka Maradone k Napoliju, v drugem pa, da bi prišlo do predčasne prekinitve pogodbe.

Navijači Napolija upajo, da bi se njihov as spet vrnil na igrišče in okrepil ekipo, po drugi strani pa obstaja možnost, da bo Diegoito zaigral za kak drugi klub (Marseille?).

»Pomembno je, da bo Maradona začel z delom že prihodnji teden. Za ostalo pa je trenutno še vse - top secret. Važno pa je predvsem, da nogomet ne izgubi takega asa, kot je Maradona,« je še dodal Franchi.

Jadranovi košarkarji so že v ponedeljek pričeli priprave na drugoligaško prvenstvo, ki bo še kako naporno

Drvarič: Treba je maksimalno izkoristiti pripravljalno oboddbje

Neučakanost ali kaj drugega? Jadranovi košarkarji so že v ponedeljek začeli s pripravami na sezono 1992/93, v kateri bodo po dveh »prehodnih letih« spet nastopali v državnem prvenstvu B lige. V prejšnjih letih je bila navada, da se »modri bojevnik« vračajo na delo neposredno po velikem smarnu, letos pa je bilo treba rok določiti bolj zgodaj, ker se bo liga začela že 26., oz. 27. septembra.

Na prvem treningu se je trenerju Janezu Drvariču in njegovemu pomočniku Stojanu Kafolu predstavilo 12 igralcev. Od članov so manjkali Crisma, ki se bo soigralcem pridružil že naslednji teden, rekonvalescent Pregarc, ki je med poletjem prestal operacijo kolena in nestrpnost čaka na zdravniško dovoljenje za vrnitev v telovadnico, ter Pertot, ki mora opraviti še nekaj izvidov na poškodovanem kolenu, preden se lahko vrne na teren.

Od mladincev pa so bili na prvem treningu prisotni Bordon, Emili, Kapun, Pettiroso, Rebula in Tomsčič, drugi pa se bodo vrnili v naslednjih dneh z raznih dopustov.

Janez Drvarič je pred novo sezono, kot vedno sicer, poln zagnanosti in volje do dela: »Do lige je še sedem tednov, kar ni preveč. To obdobje moramo izkoristiti maksimalno, da se na start predstavimo v dobri formi in da takoj ob začetku ustvarimo pozitiven vtis. Zaradi tega sem delo zastavil tako, da bodo fantje pet tednov delali

pod režimom visoke obremenitve, zadnja dva tedna vadbe pa bomo volumen obremenitev nekoliko ublažili, da bi ne tvegali pretrneniranosti ali pa preutrujenosti na samem začetku tekmovanja.«

Jadran se bistveno ni spremenil. Zabeležili smo odhod Valterja Sosiča in pa prihod nekaterih perspektivnih mladincev. Ali niso zaskrbljeni, glede na to, da nastopate letos v višjem rang?

»Nisem. Moštvo je dovolj izkušeno in stabilno v čustvenem pogledu. Najvažnejše je, da fantje ohranijo lanski zmagoviti duh in emotivno stabilnost ter da te vrline prenesejo na svoje mlajše soigralce. Letos bo pri razvrščanju igralcev na igrišče merodajen en sam kriterij: dobri - manj dobri, tako da ne bo popuščanja »mladosti« ali »starosti« posameznikov. Igrali bomo po že znanih načelih: dobra in agresivna obramba, razvoj protinapada s poudarkom na vključitev četrtega igralca, osvajanje zoge s skokom pod košema in s prestrežanjem ter seveda piljenje organiziranega napada z vsemi možnostmi zaključka, od meta in prodora do podaje centra. Pri tem bomo seveda več izkoriščali oba naša mlada centra in Čuka uporabljali mnogo več na mestu krilnega centra. Kategorični imperativ za nas pa bo seveda izboljšanje odstotka realizacije pri izvajanju prostih metov. Ponavljam pa, da je, po mojem mnenju, bistvene

važnosti ohranitev psihične stabilnosti in čimprejšnja vključitev mladih sil v ta koncept dela. Letos bo vse potekalo na bazi kvantitete in kvalitete: če bomo delali veliko in dobro, potem si bomo izborili svoje mesto v italijanski košarki. Pravi »basket« se namreč začne v B ligi, v tem kontekstu bo dobra telesna priprava za nas predpogoj, da lahko razvijamo visok ritem igre in na osnovi tega kompenziramo po-

manjkanje telesne višine in teže pod košema.«

Kakšne načrte pa imate od tu do začetka prvenstva?

»Celoten cikel priprav bomo opravili v domačem objektu, kjer imamo ustrezne pogoje za delo. Planiral sem niz prijateljskih tekem na »velikih« igriščih, ker vem, da bomo letos vso ligo igrali na večjih, pravilnih igriščih, medtem ko je bila to lani redkost.

Prvo kontrolno tekmo bomo opravili 19. t.m. v Sežani, nakar se bomo 29. t.m. udeležili turnirja v Novi Gorici, skupaj z domačo postavo, Postojno in ljubljanskim Slovanom. 30. t.m. se bomo spet pomerili s Sežanci, 19. in 20. septembra pa se bomo udeležili mednarodnega turnirja »Casino« v Celovcu.

Tako Drvarič tik ob začetku letošnje nove avanture v B ligi. Za strastne radovedneže naj še pristavimo, da trenirajo mladinci dvakrat po dve uri, člani pa po dve uri dnevno. (Cancija)

Na sliki D. Križmančiča trener Janez Drvarič podaja igralcem načrt priprav, ob njem pa odgovorni za člansko ekipo Stojan Kafol in predsednik ndzornega odbora SZ Jadran Edi Kraus.

obvestila

KK BOR da se bodo v ponedeljek, 17. t.m. na »1. maju« začeli košarkarski treningi po nalsednjem sporedu: ob 18. uri za kadete (letnika 1975/76), ob 18.30 pa za mladince (letnika 1973/74).

TPK SIRENA organizira tečaj surfa od 17. do 21. avgusta. Informacije in vpisovanje en teden prej na sedežu društva, Miramarški drevored 32, tel. 422696.

ZŠSDI obvešča, da bo urad v Trstu do 21. avgusta odprto od 8.30 do 13.00.

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Letna naročnina za 1992 znaša 276.000 Lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT); Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29. 2. 1992. Žiro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglašni: 1. trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 Lir; finančni in legalni 120.000 Lir; ob praznikih povisek 20%; mali oglaš 850 Lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu, lva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIST Srl (vsak dan od 8.30 do 12.30), Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel.-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

primorski

dnevnik

sreda, 12. avgusta 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190 - FAX 0432/730462

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Njegove laži o muslimanski sveti vojni so na Zahodu za sedaj bile učinkovite

Angleški tisk o osebnosti dr. Karadžića

vodji podivjane srbske soldatske v BiH

LONDON — V zadnjih dneh ves svet s prstom kaže na dr. Radovana Karadžića (tefot AP) in od njega zahteva jasne odgovore na vprašanja o srbskih koncentracijskih taboriščih, ubijanju in etničnem čiščenju. Televizijska slika in fotoreporterji svetovnih agencij ga predstavljajo kot urejenega moža bujnih sivih las. Kakšen pa je kot človek in politik, ki je ustvaril »podivjani srbski vojaški stroj«, pa je v londonskem Guardianu opisala vojna dopisnica Maggie O'Kane, ki vroči avgust preživlja na bosanskih-srbskih Palah.

Dr. Radovan Karadžić bo ta mesec v Londonu nadaljeval pogajanja o premirju in prihodnji ustavni ureditvi Bosne in Hercegovine. »Je to še vredno?« se sprašuje O'Kaneova. Karadžić srbskega podivjanega vojaškega stroja, pijanega od oblasti, namreč ne nadzoruje več. Oče tega »stroja«, ki je tako zrastlel, da mu voditelj ni več potreben, je prav srbski psihiater, s povsem jasnim blagoslovom vožda Miloševića. Karadžić je marioneta, lutka z nitmi, ki jih vleče Beograd. »Občutek imam, da ga v Beogradu prezirajo,« je dejal Zlatan Čarabavdić, sodelavec televizijske postaje BBC World service.

»V Sarajevo je Karadžić prišel iz gorske durmitorske vasi (Črna gora, op.) kot bosonog kmetič,« ga je opisala Nina Mulabegović bosanska intelektualka, ki živi v Londonu v političnem azilu. »Nihče ga ni poznal ali vedel, kaj ta človek namerava. Ni niti Srb, temveč Črnogorec. Najverjetneje hoče uničiti Sarajevo, zato ker ga to mesto ni nikoli sprejelo. Bil je nareč navaden "papak", eden od mnogih vaščanov, ki se po glavnem mestu šopirijo s tesnimi odpetimi srajcami in debelimi zlatimi vežicami. Z "rajo", pravimi sarajevskimi meščani, ki posedajo v Klubu pisateljev, baru Opera, se Karadžić ni mogel nikoli poistovetiti,« trdi Mulabegovićeva, sicer članica ene najstarejših sarajevskih družin.

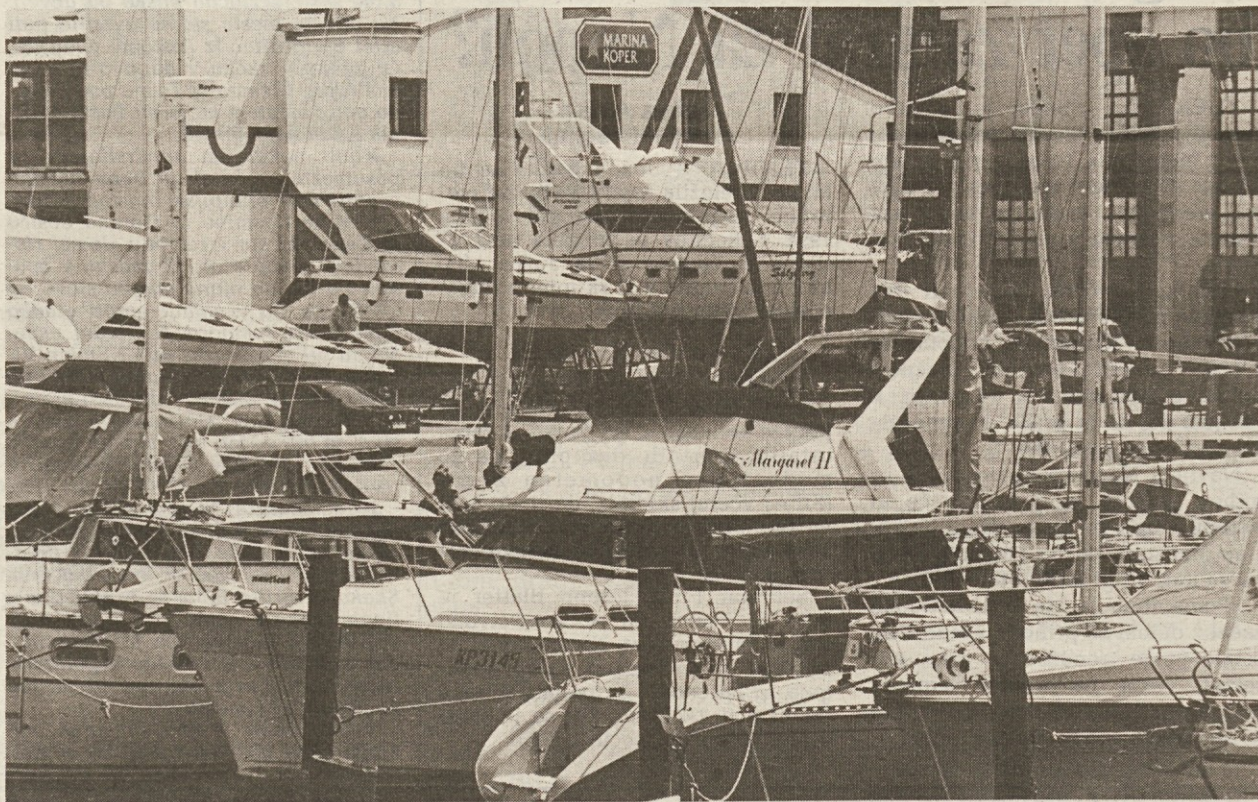
Karadžić je zdravnik, psihiater. Svojo soprogo Liljano, tudi psihiatrinjo, s katero ima dva otroke, je spoznal na praksi. Najprej sta delala v podjetju Unis, Radovan pa je bil tudi zdravnik sarajevske nogometne ekipe. S politiko se je srečal, ko so ga zaprli zaradi zlorabe stanovanjskega posojila, čep-

rav trdi, da je bil zaprt zaradi protikomunizma. Pred dvema letoma je sodeloval pri ustanovitvi Srbske demokratske stranke, ki je po besedah zgodovinarja Milorada Ekmečića predvidevala, da »ni preveč niti sto tisoč žrtev za vzpostavitev velike Srbije«. Po prvi žrtvi bosanske vojne, 20-letni študentki Suadi Dilberović, je Karadžić dejal: »Le nekaj žrtev je treba, da se začne vojna - to je balkanska tragedija.«

Karadžić laže, odkar se gre politiko, trdi britanska komentatorica. Srbski politični pisec Miloš Vasić dodaja, da »gre za patološkega lažnivca in psihopata«. Toda njegova taktika je doslej delovala. Laži, zanikanja, stokanje o muslimanski sveti vojni, ki naj bi se dogajala v Bosni in Hercegovini, so prepričale Zahod, da gre za etnično državljansko vojno. Medtem pa njegovi fantje v slogu vaških obrtnikov nadaljujejo pokole in etnično čiščenje mlade države, piše v The Guardianu. (STA)

Slovenske marine spet polne

Letos so slovenske marine v Istri spet polne domačih in tujih plovil. Koprška marina pri tem ni izjema

Komu so mar imena cest, če je brez plače?

MARIBOR — V Mariboru v teh vročih poletnih dneh ni v ospredju pozornosti samo javno razpravljanje, kako rešiti mariborsko gospodarstvo iz globoke krize, v kateri se je znašlo - ali z naslanjanjem na lastne sile ali s pomočjo tujega znanja in kapitala, pač pa v štajerski metropoli, kjer bodo kakor kaže v industriji letos proizvedli že za polovico manj kakor pred petimi leti in kjer je že skoraj 20 tisoč brezposelnih delavcev, potekajo trenutno tudi živahne razprave o tem, kako preimenovali mestne ulice.

V številnih slovenskih mestih in krajih so nekaj ulic, katerih imena so bila najbolj povezana z ideologijo prejšnjega režima, preimenovali kmalu po prvih večstrankarskih volitvah na Slovenskem, mariborski mestni parlament pa se je odločil, da bo k preimenovanju ulic pristopil bolj preudarno, strokovno in po vsestranski razpravi med prebivalci, ki konec koncev v teh ulicah stanujejo. Rezultat takšnega pristopa je sedanja polemika o novih imenih mestnih ulic, ki je po svoji širini verjetno celo preseгла pričakovanja poslancev v mestnem parlamentu.

Posebna strokovna komisija za »imenovanja in preimenovanja naselij, ulic in trgov občine Maribor«, ki jo je že pred dve letoma imenoval mestni parlament, je

pri pripravi predlogov za nova imena izhajala po besedah njenega člana in pesnika Andreja Brvarja iz treh izhodiščnih točk. Člani komisije so si prizadevali, da bi imena ulic in trgov v štajerski metropoli bila slovenska, da bi nosila »pečat« Štajerske in da bi se zmanjšalo število imen »političnokomunističnega imidža«.

Po tem, ko je komisija pred časom objavila svoje predloge za poimenovanje ulic se je med prebivalci in v javnosti nasploh razvila široka javna razprava in polemika, v katero se je sedaj vključilo tudi Zgodovinsko društvo v Mariboru, ki združuje domala vse zgodovinarje, ki živijo v mestu.

Trenutno je v ospredju razprava o preimenovanju Partizanske, Titove in Kardeljeve ulice. Komisija je, kakor pravi Andrej Brvar, za sedanjo Partizansko cesto predvidela dve možni imeni: Štajerska cesta ali Cesta samostojnosti - najbolj ustrezno ime naj izbere parlament.

Brvar poudarja, da se Partizanska cesta mora preimenovali, saj se ulica ne more imenovati po neki vojaško-politični formaciji. Prav nasprotnega mnenja so člani Zgodovinskega društva, ki menijo, da Partizanska cesta in Titova ter Kardeljeva ulica morajo ohraniti svoja imena, saj kakor poudarjajo, gre pri slednjih za zgodovinske osebnosti priznane v svetovni zgodovini in zato

se je kljub njihovi kontroverzni vlogi treba obnašati evropsko. Če bi preimenovali sedanjo Titovo in Kardeljevo ulico, bi morali najti dve drugi, ki bi ju imenovali po njiju, menijo člani Zgodovinskega društva.

Poleg tega Zgodovinsko društvo meni, da je med preimenovanimi ulicami preveč imen slovenskih pisateljev, saj so Slovenci tudi državotvoren narod, ki je imel v svoji zgodovini veliko vidnih politikov, gospodarstvenikov in znanstvenikov. Prav tako se Zgodovinsko društvo ne strinja, da bi preimenovali Belorusko, Moskovsko in druge ulice, ki nosijo imena mladih držav, s katerimi želi Slovenija imeti diplomatske stike in dobro sodelovanje. Na preimenovanje ulic, ki so imenovane po srbskih mestih, člani Zgodovinskega društva načeloma nimajo pripomb, vendar pa menijo, da ne bi smeli spreminjati imen tistih ulic, ki spominjajo na slovenske izgnance v Srbijo med drugo svetovno vojno. Tako naj bi po njihovem mnenju sedanja imena ohranile Ulica kragujevskih žrtev, Uliška ulica, saj je v tem mestu padla četa Slovencev ter še nekatere ulice. Člani Zgodovinskega društva se tudi sprašujejo ali je res treba preimenovali ulice, ki nosijo imena herojev padlih med vojno.

Stanovalci v številnih krajevnih skupnostih so se doslej bolj ogreli za predloge

Zgodovinskega društva kakor za predloge komisije mestnega parlamenta, zato je moč v parlamentu jeseni pričakovati živahno in polemično razpravo. Ob tem pa nekateri člani komisije opozarjajo, da so v krajevnih skupnostih najbolj aktivni starejši ljudje in upokojenci, med katerimi je veliko članov Zveze borcev, zato na preimenovanje ulic gledajo malce enostransko.

Zadnja pripomba bo kar držala, saj se v široke razprave o preimenovanju ulic vključuje bolj malo mladih in zaposlenih Mariborčanov. Ti imajo največ skrbi kako mesec preživeti z nizkimi plačami in zato v nekaterih kolektivih delavci iz meseca v mesec grozijo, da bodo po mestnih ulicah podobno kakor 1988. leta odkorakali na protestni shod pred zgradbo mestnega parlamenta. Delavce Tovarne tirnih vozil in toplotne tehnike »Boris Kidrič« so pred nekaj dnevi za protestni pohod v center Maribora imeli že vse organizirano ter pripravljeno in le velika spretnost njihovega direktorja, ki jim je ob pravem trenutku obljubil izplačilo plač, jih je zadržalo za tovarniškimi zidovi. Zdi se, da je delavcem in drugim zaposlenim precej vseeno, po kateri ulici bodo demonstrirali - ali po Partizanski ali po Štajerski ali pa po Cesti samostojnosti - najbolj nujno hočejo imeti in potrebujejo višje plače. (NIA)

Zakaj ni tujega kapitala?

LJUBLJANA — Ne glede na diplomatske uspehe in mednarodni položaj, ki je neprimerljiv s tistimi pred letom dni, je Hrvaška še vedno v središču negotovosti, ki presega pravilnost za tveganje tujih vlagateljev. Tuji finančni kapital se v loku izogiba hrvaškemu gospodarstvu, piše v današnjem Novem Vjesniku Franjo Kiseljak.

Od milijarde dolarjev tuje finančne podpore, brez katere Hrvaška ne bo mogla obdržati proizvodnje celo na zmanjšani ravni, je vse ostalo bolj ali manj pri meglenih obljubah, v katerih tuji finančniki strogo ločijo posel od človekoljubne pomoči. Hrvaška stran pa pogosto meša posle in človekoljubno pomoč.

Strokovnjaki Mednarodnega denarnega sklada in lastniki finančnega kapitala opozarjajo, da je med številnimi vzroki, zakaj se kapital izogiba Hrvaški, tudi problem popolnoma nerazvitega finančnega trga.

Tržišče vrednostnih papirjev je še v povojih. Določeni poskusi z uvajanjem vrednostnih papirjev so bili zelo ponesrečeni. Ko je država s pomočjo obveznic skušala najti denar za kritje nujnih izdatkov, ni držala obljube o roku izplačila izdanih papirjev. Vse transakcije z obveznicami za obnovo so obračunsko vezane na DEM. Ta poteza zaščite vlagateljskega interesa pred uničujočim delovanjem domače inflacije je bila storjena brez vedenja in soglasja denarnih oblasti, ki imajo denarno enoto DEM. Jeza nemške Bundesbanke je v tem primeru lahko samo dober poduk, piše Novi Vjesnik.

Vendar vsi vzvodi finega uravnavanja kreditno denarne politike še niso na razpolago tukajšnjim denarnim oblastem. Partnerji za finančno sodelovanje so na ta način brez instrumentov in mehanizmov za ustrezne in vsestranske transakcije. Vse to, med drugim, vpliva na »nezanimanje« tujega finančnega kapitala za Hrvaško, ugotavlja Franjo Kiseljak. (STA)